Viața studențească

REVISTĂ A ASOCIAȚIILOR STUDENȚILOR DIN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

Nr. 35 ● Miercuri 16 X 1968 ● 16 pagini ● 0,50 lei



Fotografia : EMIL COJOCARU

VIAȚA SE CERE TRĂITĂ CU IMAGINAȚIE

„Vita nostra brevis est / Brevi finietur / Venit mors velociter / Rapit nos atrociter...". Scepticismul aparent al acestor versuri din imnul studenților e înșelător și parfumat. În pivnițele Heidelbergului de altădată, romanticii, imberbii studenți, stimulati de balsamuri dionisiace, predispuși efemer spre melancolie și pesimism, în care de altfel nu credeau nici o clipă, s-au lăsat pradă... cimitirelor. Ei avertizau de fapt în euritmii grațioase și cu umor negru că viața trebuie trăită intens, frenetic, cu toți porii deschiși ca florile carnivore. Ei nu insinuau o existență neapărat carnală, frugală, ci se refereau desigur la înaltele trăiri spirituale pe care ți le oferă viața de student. Cîntînd astăzi în amfiteatre și în piețe publice acest imn milenar, dincolo de obsesia biologică și cosmică a „vieții scurte" și „a morții care ne răpește atroce", din versurile citate trebuie să înțelegem timpul și spațiul fabulos prin care trecem în calitate de „cives academici", evenimentele multiple pe care le înregistrăm, începînd cu dezlegarea ecuațiilor cunoașterii și terminînd cu îmbrățișările sub ironia Lunii.

Venind de pretutindeni, atît de personali și vizionari, atît de diverși și de contradictorii prin climatul spiritual care ne-a pregătit pentru viață, prin receptivitate și stil, noi intrăm în rîndurile universitarilor cu emoția dimensiunilor vieții studențești. Martori ne sînt zecile și sutele de mii de absolvenți : studenția e poate cea mai frumoasă vîrstă de care se bucură omul. E vîrsta cunoașterii superioare, vîrsta marilor experiențe intelectuale, a primelor iubiri și a primelor beții adevărate.

Rămîne la latitudinea fiecărui student construcția și arhitectura vieții sale spirituale. Orașul universitar, de obicei important forum de cultură și artă, de civilizație, invită multiplu și tentacular să pătrunzi în fenomenele complexe ale cotidianului. Bulevardele cu geometria lor concretă, cu limuzinele alunecînd pe asfalt, cu reclamele barurilor și localurilor de agrement, piețele publice cu paletele lor policrome și polifone ca expozițiile expresioniste, teatrele unde emoțiile premierelor din sală și de pe scenă usucă faringele și mîinile adolescenților și actorilor debutanți, cinematografele în biletele cărora este prevăzut adeseori prețul a două ore pierdute, arenele de fotbal colerice, delirante...

Nu urmează decît o profundă selecție, evitînd divertismentul facil și grotesc, căutînd să intri zilnic într-o librărie pentru a răsfoi ultimele noutăți, să-ți pregătești săptămînal un program de vernisaje prin expozițiile și saloanele de artă plastică, să-ți alegi cu atenție spectacolele și cinematografele chiar după criteriile ziarelor de dimineață, să mergi în fiecare sîmbătă seara la un concert simfonic cu teama că altminteri vei trăi o noapte de insomnie. Restul vine de la sine : orchestra de jazz de la „Student-club" cîntă în fiecare seară, cafele se găsesc la fiecare sută de pași, țigări și mai aproape, parcurile prin care îndrăgostiții se plimbă tulburător se schimbă numai după anotimpuri, arborii sub care se comemorează îmbrățișări și săruturi nu vor fi defrișați niciodată etc. etc. Cîteva ore se pot mobila cu o convorbire despre Herbert Marcuse și mișcările studențești din Occident, cu lectura unor versuri din „Poemele luminii" de Lucian Blaga, cu audiția pe disc a fugilor de Bach, cu studiul fizionomiei unor călători din tramvai, cu un exercițiu de yoga, cu o pastilă de chewing-gum, cu o cafea și o țigară...

Viata trebuie trăită astfel intens, în circuit continuu, variată și încărcată de emoții estetice. Angoasa și melancolia, obsesia inutilității vin din inerție, din stereotipie, din lipsă de orizont cotidian, din avitaminoză intelectuală.

— Profitați de anii studenției, învățați și distrați-vă — spun cei mai bătrîni, nu lăsați să vă scape nici o clipă fără sens. Altfel vă va părea rău. Veți ajunge bătrîni, fără amintiri. Și vă va fi frig !

Replica e rostită adeseori patetic și didacticist, dar ea conține adevăruri și nostalgii elementare, pe care vîrstele le amplifică și le fac dureroase.

Iată cum trebuie interpretate, cred, versurile, aparent sceptice, pe care unii colegi scrupuloși și încruntați s-au grăbit să le omită un timp din textul imnului studențesc „Gaudeamus". Ce altceva vor să însemne versurile, „Venit mors velociter / Rapit nos atrociter", decît un semnal de alarmă, un avertisment și, prin revers, o chemare la viață răscolitoare, sub presiunea iminentă, funestă a morții prin inactivitate, prin vid spiritual, prin lipsă de imaginație și de umor.

Adrian DOHOTARU

Poli XX

O sărbătoare nouă pe firmamentul omagial al lunii octombrie : aniversarea a douăzeci de ani de la înființarea Institutului politehnic din Cluj. Nepot prin vîrstă al Politehnicii bucureștene, frate în realizări, tînărul institut clujean s-a impus în atenția țării întregi. Cei 41 milioane lei investiți în construcții și utilități în actualul cincinal dovedesc cu elocvență grija și cinstirea pe care partidul și statul i-o acordă. Debutînd în 1948 cu 108 studenți, în condiții grele, fără dotări corespunzătoare, Facultatea de mecanică (cum se numea pe atunci I.P.-Cluj) ajunge după 20 de ani de activitate un centru politehnic cu 2 592 studenți, cărora le sînt puse la dispoziție cămine, amfiteatre, laboratoare foarte bine utilate, biblioteci complexe. Este și explicația faptului că cei 3 500 de absolvenți de pînă acum ai institutului au intrat în competiție tehnică cu drepturi egale. Încă o dovadă o constituie și prezența celor 400 de oaspeți la sesiunea cadrelor didactice din institut.

Sărbătoarea politehniștilor a culminat la 12 octombrie prin „Ziua institutului", prilej de bucurie și recunoștință.

Bis !

Sîmbătă 5 octombrie ora 19.30 : „Gita Popovici conturează cu vervă, cu susținută însuflețire o Crevette plină de farmec, cuceritoare". „...trebuie remarcat, totodată, debutul Anei Maria Dominic" (Cotidianul FĂCLIA-Cluj).

Un rol principal onorat cu brio și un excelent rol de compoziție în premiera pe țară a piesei lui Georges Feydeau „Puștanca de la Maxim".

De pe scena sălii Casandra, pe marea scenă a Naționalului clujean ! Dintr-un succes al clasei într-un succes de clasă. Iată un final de stagiune... studențească pe care îl dorim tuturor absolvenților de la I.A.T.C.

...In corpore sano

La Galați, la Casa de cultură a studenților, a luat ființă primul cerc de judo sub conducerea medicului Virgil Bigu. Pentru niște inimi fierbinți de cascadori mai potrivită ar fi o sală de sport. Oricum, cu temeri chiar de a fi invitați să urmărim spectacolele cercului de balet la cantina centrului universitar sau o seară de teatru în noua sală de box a orașului, ținem pumnii strînși pentru primele ședințe la saltea. Dacă și comisia municipală C.J.E.F.S. Galați ar face o ședință pentru încurajarea acestei inițiative studențești, am ține pumnii strînși și pentru ea.

PULS

MONITORUL UNIVERSITAR

ÎN PERIOADA URMĂTOARE VOR FI ÎNCEPUTE SAU ÎNCHEIATE LUCRĂRILE UNUI MARE NUMĂR DE CONSTRUCŢII DESTINATE STUDENŢILOR. ÎN LEGĂTURĂ CU ACEASTĂ PROBLEMĂ, TOVARŞUL INGINER GHEORGHE ZAROJANU, DIRECTORUL DIRECŢIEI TEHNICE DE CONSTRUCŢII DIN MINISTERUL ÎNVĂŢĂMÎNTULUI, A AVUT AMABILITATEA SĂ NE OFERE UNELE INFORMAŢII.

— În primul rînd, tovarăşe director, cititorii noştri ar fi interesaţi să afle care este situaţia construcţiilor de cămine şi cantine studenţeşti.

— Sînt cunoscute eforturile care se fac pentru satisfacerea cererilor crescînde de cazare ale studenţilor şi pentru lichidarea treptată a aglomerării căminelor. În anul universitar trecut au fost cazaţi 62 la sută din numărul studenţilor de la cursurile de zi. Acest procent tinde să crească. La 1 octombrie anul acesta s-au pus la dispoziţia studenţilor noi cămine cu 860 de locuri la Bucureşti, 792 locuri la Timişoara, 1 cămin cu 396 de locuri la Iaşi. Pînă la sfîrşitul anului 1968 va mai fi dată în folosinţă o cantină pentru 3000 de studenţi la Bucureşti în ansamblul Regie II. În acelaşi termen, ieşenii vor beneficia de încă un cămin cu 396 de locuri şi de o nouă cantină pentru 3 000 de persoane. La Suceava se va termina construirea unui cămin cu 300, iar la Bacău a unui cămin cu 336 de locuri.

— După cum este firesc capitolul acestui gen de construcţii nu se poate încheia aici. Ce noutăţi în această direcţie rezervă studenţilor anul 1969 şi perioada următoare ?

— Un grup social studenţesc la Cluj cu o capacitate finală de 3 220 de locuri şi o cantină corespunzătoare. Pînă la începutul anului universitar se vor da în folosinţă 1380 de locuri în noul grup social.

Se află de asemenea în construcţie 2 cămine cu 816 locuri la Craiova. Deşi în plan nu se prevedea punerea lor în folosinţă, totuşi, datorită eforturilor constructorului, sprijinit de organele locale de partid şi de Universitate — se va încheia construcţia unuia dintre cămine cu o capacitate de 408 locuri, celălalt cămin cu 408 locuri urmînd a fi pus în funcţiune pînă la 1 octombrie 1969.

Răspunzînd nevoilor sporite de cazare apărute în unele centre universitare, planurile pe 1969 şi 1970 prevăd construirea şi a altor cămine, ceea ce va însemna : 2200 de noi locuri la Bucureşti, cca 2 400 la Iaşi, 800 la Timişoara şi încă 400 la Craiova.

— Care este stadiul de execuţie a clădirilor destinate să lărgească considerabil spaţiul de învăţămînt ?

— În acest an universitar se dau în folosinţă : noua aripă a Academiei de studii economice, reprezentînd 13 700 m.p., extinderea Institutului de arhitectură cu 12 500 m.p., a Institutului agronomic din Iaşi cu circa 11 800 m.p. precum şi o parte din pavilionul de învăţămînt general cu peste 11 000 m.p. din ansamblul destinat Institutului politehnic din Bucureşti.

Doresc să menţionez că în curs de execuţie sînt corpul de amfiteatru şi corpul centrului de calcul al Academiei de studii economice Bucureşti, totalizînd o suprafaţă de 13 000 m.p. De asemenea, în 1969, se vor încheia lucrările următoarelor noi edificii : localul Institutului pedagogic Suceava (6 000 m.p.), Laboratorul de chimie al Universităţii din Cluj, Amfiteatrul clinicii de stomatologie a I.M.F. Cluj, Laboratorul de hidrotehnică al Institutului politehnic Timşoara.

Încă din acest an se vor deschide şantierele altor construcţii universitare. Astfel, va începe reconstruirea aripei centrale (6 000 m.p.) a Universităţii din Bucureşti, extinderea localului Institutului pedagogic din Baia Mare ş.a. În anul 1969 se prevede începerea construirii unor noi localuri pentru Facultatea de mecanică a Institutului politehnic din Braşov (26 500 m.p.), pentru Facultatea de construcţii a Institutului politehnic din Cluj (15 600 m.p.) precum şi a unor noi spaţii de învăţămînt la Facultatea de mecanică a Institutului politehnic Timişoara (3 300 m.p.).

— Cunoaşteţi că o doleanţă mai veche a studenţilor este creşterea numărului de săli şi terenuri de sport ?

— Da, şi această doleanţă se împlineşte treptat. La Cluj se va termina amenajarea pistei de atletism acoperite. Pînă la sfîrşitul anului 1968 se va da în folosinţă o sală de gimnastică şi jocuri sportive la Institutul de arhitectură şi cîte una asemănătoare la Institutul agronomic din Cluj şi la Institutul agronomic Iaşi. Începînd cu anul 1969, pentru majoritatea centrelor universitare se vor amenaja noi terenuri sportive pentru volei, baschet, handbal, care vor sta la dispoziţia studenţilor.

G. R.

Au început alegerile U. T. C.

CE SOARTĂ AU INIŢIATIVELE STUDENŢEŞTI?

În această perioadă se desfăşoară adunările de dări de seamă şi alegeri în instituţiile de învăţămînt superior — la nivel de an —, prilej de trecere în revistă a rezultatelor muncii desfăşurate de organizaţiile U.T.C. în anul trecut.

Participînd la cîteva adunări de la Institutul de petrol, gaze şi geologie, Institutul de arhitectură şi Institutul politehnic din Bucureşti — unde iniţiativa studenţească a fost şi este situată la loc de cinste, astfel ca studenţii să poată participa la acele activităţi U.T.C. pe care le îndrăgesc şi le consideră utile pentru formarea lor ca intelectuali şi cetăţeni — am constatat că, aproape peste tot, cele mai interesante şi mai judicioase propuneri au şi prins viaţă.

La I.P.G.G., pentru studenţii anului III Geologie, au şi fost modernizate şi actualizate textele cursurilor de limbi străine, s-au organizat temeinic excursiile de studii, s-a schimbat — nefiind corespunzătoare — conducerea administrativă a căminului din str. Gabroveni ; pentru studenţii Facultăţii de automatică (propunerea a fost a celor din anul al III-lea) de la Politehnică, se amenajează la Căminul nr. 1 din Str. Şt. Furtună, un „cerc electronic", iar în căminul „303" ia naştere un cafe-bar-club cu o capacitate de 120 de locuri ; studenţii de la Arhitectură înfiinţează şi ei intr-un fost local de bar de pe Str. Blănari 14, „Clubul A" cu 450 de membri fondatori — care sînt deja cu cotizaţia la zi — unde se vor desfăşura activităţi cu caracter cultural-educativ distractiv.

În acelaşi timp însă, adunările de alegeri au arătat că propunerile, iniţiativele studenţilor, au fost mai multe, dar...

Aşa de exemplu, după ce a fost aprobată înfiinţarea unor cursuri facultative de limbi străine pentru studenţii anului I Geologie tehnică (actualul an II) de la I.P.G.G., participarea a fost din ce în ce mai redusă la ele, iar la Institutul de arhitectură, frumoasa iniţiativă de a organiza „festivalurile de an" a fost dată uitării, de-abia acum propunîndu-se reorganizarea lor. Şi exemplele ar mai putea continua, ele sînt însă prea cunoscute în institutele respective pentru a mai insista şi noi asupra lor.

Pornind de la aceste constatări, participanţii la adunări au subliniat că este necesar ca iniţiativele, propunerile lor, să constituie motorul principal al activităţii U.T.C., iar proiectele planurilor de activităţi ce au fost supuse dezbaterii adunărilor, şi cărora li s-au adus îmbunătăţiri, să fie urmărite zi de zi de noile organe alese, pentru ca obiectivele propuse să fie traduse în viaţă.

Iniţiativa căminiştilor de la Institutul de arhitectură de a trece la auto-administrarea căminului Fundaţiei, studenţii obligîndu-se să asigure — printre altele — paza la poartă şi curăţenia în camere, trebuie dusă pînă la capăt ; să se urmărească îndeaproape felul în care biblioteca din I.P.G.G. asigură cărţile necesare şi pentru studenţii anului IV Tehnologie ; să fie studiate posibilităţile — şi să se facă propuneri concrete de către noul birou de an — ca practica în producţie din timpul verii a studenţilor anului III Automatică de la Institutul politehnic să fie retribuită.

Aşa cum au subliniat participanţii, şi aşa cum înţelegem şi noi, este de datoria noilor birouri de an ca, folosind experienţa pozitivă a anilor trecuţi, să evite toate deficienţele semnalate şi să plece urechea şi în continuare la propunerile studenţilor, pentru ridicarea calitativă a activităţii de U.T.C.

La fiecare adunare la care am participat s-au făcut auzite nenumărate propuneri (unele le-am şi exemplificat), care odată realizate vor contribui la o mai temeinică pregătire a studenţilor, îi vor ajuta să-şi petreacă mai util timpul liber ; este necesar însă ca aceste iniţiative să nu rămînă numai înscrise în planurile de activităţi ale birourilor de an, ci să fie urmărită sistematic îndeplinirea lor, pentru ridicarea la un nivel mai înalt a întregii activităţi a organizaţiilor de tineret.

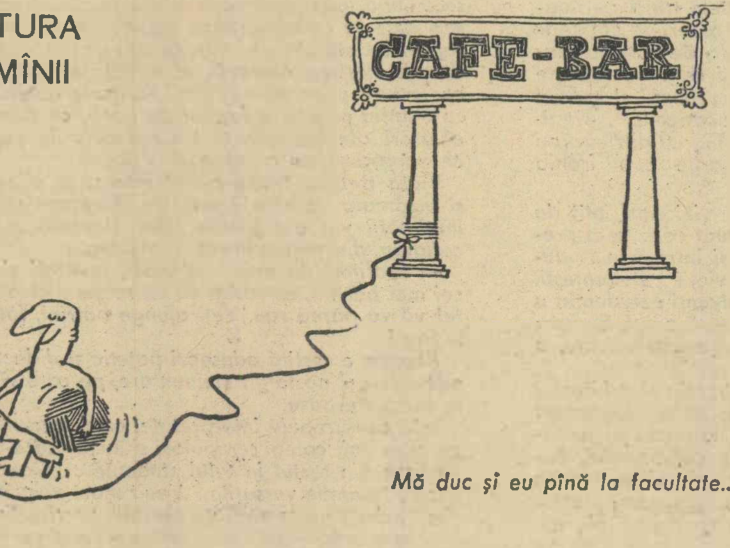
Acestea sînt numai unele din învăţămintele ce pot fi trase din recentele adunări de alegeri care au discutat munca organizaţiei U.T.C. la nivel de an. Cu alt prilej, poate cînd vom vorbi de adunările la nivel de facultate, vom aborda şi dezvolta şi alte aspecte.

I. NOVAC

GOLURI SUBIECTIVE ÎN APROVIZIONAREA DE IARNĂ

O anchetă întreprinsă de colaboratorul nostru Ştefan Staicu ne-a dus la concluzia că în aprovizionarea pentru iarnă a cantinelor studenţeşti au apărut şi se manifestă deficienţe serioase, care pot avea efecte negative asupra bunei deserviri a studenţilor în perioada anotimpului rece. Motivele care determină această situaţie sînt exclusiv de natură subiectivă. **E vorba, în primul rînd, de nerespectarea integrală şi pe sortimente a obligaţiilor pe care Întreprinderea pentru valorificarea legumelor şi fructelor din municipiul Bucureşti le-a contractat cu cantinele studenţeşti. E vorba, în al doilea rînd, de calitatea proastă a unora dintre alimentele achiziţionate de cantine şi, în sfîrşit, e vorba de lipsa de iniţiativă a conducerilor unor servicii sociale studenţeşti, care nu s-au orientat din timp spre achiziţionarea direct de la sursă, de la producători, a alimentelor necesare. Semnalăm această deficienţă pentru a face posibilă înlăturarea ei în timp util tocmai prin denunţarea contractelor pe care I.V.L.F. Bucureşti nu le respectă şi asigurarea aprovizionării de iarnă direct de la producători.**

CARICATURA SĂPTĂMÎNII



Mă duc şi eu pînă la facultate...

Vernisaj la arhitectură

Institutul de arhitectură „Ion Mincu" găzduieşte în aceste zile o interesantă expoziţie de reproduceri şi fotografii— „Franta. artă şi arhitectură" şi Mathieu — „Afişe pentru Air France". Organizată de cercul plastic al institutului, expoziţia cuprinde fotografii (exterioare şi interioare. detalii etc.), ale celor mai importante monumente de istorie şi arhitectură din Franţa (Castelul şi grădina de la Versailles, Castelul de pe Loara, Catedrala Puy-en-Velay ş.a. reproduceri după tablouri aflate în muzeele franceze din Lille, Rouen, Dijon, Nancy, ale unor pictori ca Thierry Bonts, Gerrard David, Georges de la Tour. Un loc aparte îl ocupă în expoziţie cele cîteva reproduceri după Manet Cezanne, Van Gogh, Chagall Picasso Afişele lui Mathieu pentru compania de aviaţie Air France sînt sugestive şi atrag prin simbolistica lor uşor perceptibilă, cînd este vorba de ţări ca Japonia, Italia, India Spania etc.

F. P.

La I. E. F. S. s-a deschis Atheneul studenţesc

În seara zilei de 11 octombrie, într-un cadru festiv, studenţii de la I.E.F.S. au trăit evenimentul marcant al deschiderii oficiale a activităţilor culturale, politice şi ştiinţifice din cadrul „Atheneului studenţesc". Cu acest prilej, la invitaţia studenţilor a fost prezent pentru a conferenţia la rubrica „Tribuna schimbului de păreri" tovarăşul Ion Iliescu, prim-secretar al C.C. al U.T.C., ministrul pentru problemele tineretului din R. S. România. La intrare în sala de festivităţi, oaspetele, însoţit de prof. universitar Leon Teodorescu, rectorul institutului, şi alţi membri ai corpului didactic, a fost primit în acordurile imnului studenţesc „Gaudeamus igitur" de o gardă de onoare formată din studenţii ultimului an de învăţămînt. Înaltul oaspete a prezentat o expunere pe tema „Probleme actuale ale politicii partidului şi statului nostru". Expunerea a fost urmărită cu viu interes de cei prezenţi la festivitate.

Cornel VĂLEANU

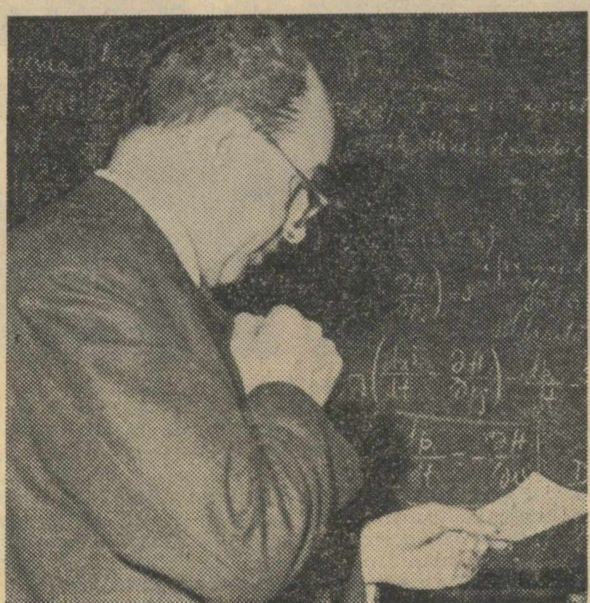
Remember

Deşi în repetate rînduri am semnalat o serie de deficienţe care se manifestă încă în prodigioasa activitate a Casei de cultură din Cluj, aflăm de la corespondentul nostru Mihai Mitea că sesizările noastre continuă să fie ignorate de conducerea Casei de cultură. Astfel, cursurile de istoria artei şi istoria muzicii sînt programate ca şi pînă acum numai bilunar, ceea ce atrage prezentarea trunchiată şi inconsistentă a problemelor programate. De asemenea, propuneam organizarea mai bună a cinematecii studenţeşti, precum şi organizarea unei săli de audiţii la cască la Clubul casei de cultură acţiuni care ar întruni pe deplin sufragiile studenţilor. Pînă astăzi conducerea Casei de cultură nu a binevoit să răspundă materialelor apărute în revista noastră. Scrisoarea corespondentului nostru clujean ne determină să le amintim tovarăşilor din conducerea acestei instituţii de obligaţia elementară pe care o au, de a răspunde în termen de 10 zile materialelor din presă care le sînt adresate. Remember !

UNITATEA MATEMATICII

CONVORBIRI

O discuție despre școala matematică națională reprezintă întotdeauna un prilej de exultare. Este unul din locurile unde noi, românii, ne simțim de o jumătate de secol cel mai ACASĂ. Cu atît mai mult atunci cînd, în compania unuia din reprezentanții celei de a doua generații, evocarea momentelor de început, eroice, se îmbină cu aceea a prezentului unei științe mult modernizate. Eminent specialist în analiza matematică, academicianul NICOLAE TEODORESCU prezintă toate aceste lucruri într-un mod al cărui ton dominant este dat de precizia martorului și de căldura amănuntelor.



— Școala românească de matematică este o realitate binecunoscută de toți. V-am ruga, totuși, să schițați evoluția ei de-a lungul ultimelor decenii și factorii care au contribuit la fondarea și consolidarea ei.

— Școala matematică românească — în sensul modern, de școală științifică — putem spune că s-a constituit abia după ultimul război mondial. Asta nu înseamnă cîtuși de puțin că trebuie diminuate meritele dinainte. Dar școala existentă înainte era una spontană, adică un conglomerat de grupări de oameni în jurul cîte unei personalități, pe baza unor afinități personale și prin dorința de a face pur și simplu știință. Cu alte cuvinte, nu era vorba de ceva organizat, ci de mici cenacluri care se grupau și se regrupau după circumstanțe. Legăturile se păstrau prin Societatea de Matematici, care ținea ședințe de comunicări.

Dar în ce privește formarea de elevi, de urmași, în universitate nu exista o preocupare oficială; fapt explicabil, cariera de matematician rezumîndu-se pe atunci, în general, la aceea de profesor secundar, cu extrem de rare posibilități de promovare în învățămîntul superior.

Totuși, putem spune că școala matematică românească — cu aceste precizări — a debutat prin realizări de o deosebită importanță. Este destul să pomenim, la începutul secolului, numele lui Țițeica, Pompeiu, Al. Myller, Davidoglu, Traian Lalescu, mai tîrziu al lui Stoilov. Era vorba de un debut care a făcut-o cunoscută prin aceste valori personale, nicidecum însă printr-o evoluție de masă.

A doua perioadă de dezvoltare trebuie situată după primul război mondial și a fost realizată în jurul anilor 30, printr-o nouă generație — Moisil, Vrânceanu, Miron Nicolescu, Tiberiu Popoviciu, Caius Iacob, Mendel Haimovici — o generație care, numeric, a fost mult mai importantă decît cealaltă (ca valoare e greu să încercăm o comparație). A avut norocul ca, în plină producție și în plină perioadă de creație, să poată face elevi. Aceasta s-a întîmplat, după 23 August, cînd, sprijinită oficial și pusă în fața apariției carierei de matematician, a putut atrage numeroase talente tinere care, deși în condiții grele de documentare, mai ales în primii ani, au reușit să abordeze fructuos noi domenii de cercetare și să apară deodată — prilejul l-a constituit cel de-al IV-lea Congres al matematicienilor români, în 1956 — ca o adevărată școală științifică, avînd preocupări dintre cele mai moderne și realizări deosebit de remarcabile.

Acest tineret care, în 1956, ieșea, cum s-ar spune, **la horă** internațională, în momentul de față este în plină maturitate, și aproape fiecare din reprezentanții săi are elevi numeroși.

Deci, atît ca valoare, cît și ca număr, școala matematică românească e o realitate impresionantă: acoperă numeroase sectoare de cercetare centrală în matematica modernă și în domeniul aplicativ și, în consecință, se bucură de un prestigiu ieșit din comun pe plan internațional. Noi ne permitem, de exemplu, ca urmare a acestei activități prodigioase, să organizăm reuniuni științifice cu participare internațională în diverse domenii ale matematicii — cîte două, trei și chiar mai multe într-un an. Anul acesta este deosebit din acest punct de vedere, pentru că, numai după 1 septembrie, am avut nu mai puțin de 6 colocvii: colocviul de teoria probabilităților, un colocviu de ecuații funcționale (organizat sub egida Grupării matematicienilor de expresie latină), un colocviu asupra învățămîntului matematic (sub auspiciile U.N.E.S.C.O.), un alt colocviu de nesimultaneități și necontinuități (realizare a academicianului Moisil), un seminar asupra aproximării funcțiilor și un altul de geometrie algebrică și topologie algebrică. Este în pregătire, de asemenea, un alt colocviu: de aplicații ale sistemelor informaționale în economie.

Pe lîngă această profuziune de manifestări interne, tot timpul anului sîntem invitați peste hotare. Facultatea noastră de matematici este pur și simplu descompletată perpetuu datorită numeroaselor invitații la conferințe, cursuri și congrese internaționale. Se colaborează intens la lucrări colective, sîntem traduși în numeroase limbi, de către edituri de faimă mondială. Mulți dintre noi sînt membri ai unor academii străine, au funcții în comitetele unor organizații de specialitate din străinătate. În cadrul manifestațiilor internaționale e curent ca un român să conducă ședințe și secții. Și, chiar ținînd seama de înflorirea inegalabilă a științei pe glob — și în special a matematicilor — România a reușit să înainteze în rîndurile din față ale cercetării internaționale. Nu numai că am recuperat un debut întîrziat și o dezvoltare lentă, dar ne găsim acum, ca nivel de dezvoltare, printre țările care **contează** pe plan mondial. O însuflețire ieșită din comun face ca aceste progrese să se amplifice. Secretul constă în faptul că, îndată ce apare un domeniu important de cercetare, un cercetător sau un grup de cercetători români e gata să-l preia. S-a ajuns pînă acolo că singură facultatea noastră bucureșteană ar putea să organizeze anual cîte un mic congres de matematici, unde să apară dintr-odată 70—80 de comunicări. Acum doi ani, de exemplu, la ultimul Congres de matematici de la Moscova, am participat masiv (cca 70 de persoane), cu aproximativ 60 de comunicări. Imediat după aceea am putut să participăm, nu mai puțin activ, și la Congresul interbalcanic de matematici.

— Nu mai e un secret pentru nimeni că această prodigioasă înflorire a matematicilor românești este urmarea unui climat profund creator, în cadrul căruia maeștri și învățăcei conlucrează într-o armonie deplină. Cum se explică, cum reușiți să ne explicați secretul acestei concurențe total lipsită de fricțiuni — lucru puțin obișnuit în alte domenii de activitate?

— În primul rînd, de la început, școala matematică românească s-a dezvoltat într-o atmosferă de amiciție, de cordialitate, creîndu-se chiar o tradiție în acest sens; explicație care apare întotdeauna în privința coeziunii unei minorități. Neavînd mijloace și avînd oameni de valoare, înaintașii noștri strîngeau rîndurile, ca niște revoluționari romantici, în căutarea unui climat unde să se dezvolte.

În al doilea rînd, matematica e foarte multilaterală și fiecare personalitate și-a găsit un alt domeniu de cercetare.

Pe urmă, după 1944, a apărut lipsa de matematicieni. Noi nu avem oameni cîți ne-ar trebui. Existînd pentru fiecare ins o posibilitate de dezvoltare, aceasta se petrece în armonie.

În sfîrșit, trebuie să fie pomenită structura matematicii însăși. Avînd perspectiva în față, matematicianul nu mai are timp să privească alături. Faptul face practic imposibilă disensiunea funciară între cercetători. Concurența meschină este exclusă, fiind înlocuită de o adevărată întrecere sportivă (în accepția clasică a noțiunii).

— Armonia universului matematic este de altfel o realitate clasică. Ați putea să ne dezvăluiți sursele acestei armonii?

— Matematicianul trebuie să gîndească — obligatoriu — mai mult în sus decît în jos, și astfel el nu dă atenție lucrurilor neesențiale. Imaginea prototip a savantului cu umbrelă și care calcă în gropi este falsă în ceea ce-l privește pe matematician. Acesta este prin definiție plenar, un iubitor de frumos, de artă, de plăceri estetice. Lucrarea matematică are ea însăși o estetică foarte rafinată. O teoremă ar putea fi demonstrată la fel de bine în mod brutal, numai din dorința de a duce la rezultat, dar un matematician de rasă nu e mulțumit niciodată de o asemenea demonstrație ci, asemenea sculptorului, finisează și stilizează această formă originară pînă ajunge ca ea să-i producă lui însuși o plăcere estetică. El aspiră la o puritate cu adevărat beletristică și consideră expunerea seacă nici mai mult nici mai puțin decît un simplu bilanț, o fază primară.

Pe urmă, matematicianul își alege fraza, căci orice raționament matematic trebuie să fie pur, să fie apt de a elimina orice confuzie posibilă. Osatura unei lucrări matematice complexe nu rămîne astfel niciodată fructul întîmplării, pentru că însuși raționamentul logic obligă la ordonarea ei.

În sfîrșit, comparațiile care intră de obicei în corpul unei demonstrații matematice îi cer autorului o vastă cultură. Aceasta îl scoate pe matematician din cadrul clasicei imagini a calului savant, transformîndu-l într-un om deschis, disponibil tuturor mișcărilor de idei contemporane, indiferent de domeniul de care acestea aparțin.

— Există, oare, posibilitatea polemicii în matematici? Este o întrebare care a suscitat întotdeauna răspunsuri diferite, dar care conduceau la aceeași negație...

— În ce privește structura teoriilor matematice nu poate exista polemică, pentru că nu există posibilitatea mai multor adevăruri matematice. Poate exista însă o discuție în legătură cu fundamentele matematicii, așa cum s-a și întîmplat, de altfel, la începutul secolului, în legătură cu fundamentele teoriei mulțimilor. Dar o polemică propriu-zisă este exclusă, adevărul fiind și la noi, ca și oriunde, unic. Se poate, de asemenea, discuta valoarea unei cercetări, se poate cerceta veracitatea unui rezultat, uneori se poate arăta unde este greșeala unei demonstrații, dar de obicei se construiește, în acest caz, un contra-exemplu. Un singur caz de excepție în matematică e suficient pentru ca un adevăr inexact sau incomplet să cadă.

— O întrebare cu caracter de sinteză: încotro se îndreaptă matematicile?

— Matematica modernă, față de matematica definită de Engels ca știință a formelor spațiale și a raporturilor cantitative în lumea reală, apare azi — **în plus** — ca știință a structurilor abstracte, ceea ce-i permite o generalitate mult mai mare și o aplicabilitate mult mai largă, aproape senzațională. Să nu uităm că, în această calitate, matematicile au reușit să se întindă în domenii mult divergente, ca, de pildă, în științele economice, în biologie sau în lingvistică, contingențe care altădată, pomenite, ar fi dat ocazie doar la rîsete foarte zgomotoase.

În afară de asta, matematicile, prin introducerea calculatoarelor electronice — nu atît ca mașini de calcul numeric efectiv, ci ca mașini care realizează operații logice prin codificare — au proprietatea, în momentul de față, de a interveni și în domenii cum ar fi traducerea automată sau învățămîntul și chiar în domeniul concepției de mașini de calcul. Datorită acestei extinderi pe direcții cu totul neașteptate, e foarte greu de făcut un pronostic.

De curînd, însă, am făcut recenzia cărții savantului francez Jean Kunzmann „Încotro merg matematicile?" — o carte mică, structurată pe versete, ca un fel de biblie, și emițînd idei îndrăznețe în dezacord uneori cu cele oficializate. Aș vrea să citez aici pronosticul lui Kunzmann. Acesta afirmă că se merge spre o unitate a matematicii cu aplicațiile ei — adică încadrează în matematicile pure și matematicile aplicate, pînă nu de mult disprețuite de matematicienii puri. De exemplu, automatica teoretică poate fi considerată de pe acum ca o matematică modernă. Cibernetica are o bună parte matematizată și, în această direcție, viitorul va face curînd să se contureze, și mai deschis, orientarea acestei ramuri complexe a științei. Iar din punct de vedere practic, așa cum a arătat experiența istorică, matematizarea ridică nivelul oricărei ramuri a științei în care se produce.

Pe de altă parte, deoarece matematicile în revoluția tehnico-științifică au avut acest rol victorios, datorită în primul rînd creșterii nivelului lor de abstracție și generalitate, este de prevăzut că ele se vor dezvolta, datorită legilor interne, și mai departe, spre o și mai mare generalitate și abstracțiune.

Kunzmann are dreptate, după socotința mea. Dar toate aceste pronosticuri nu au decît o valoare eunistică, pentru că senzaționalul în științele moderne — și în particular în matematici — s-a produs de atîtea ori în ultimii 30 de ani încît, de asemenea prin extrapolare, ne putem aștepta la surprize mari. Așa că horoscopul matematicii trebuie să fie cît mai sibilin cu putință, pentru a se evita greșeli posibile.

— Vă mulțumim nu numai pentru amabilitatea tradițional pomenită de reporteri, dar pentru modul cum, ieșită din comun, ați pus-o totodată în serviciul exactității istorice și al lucidității prezente, de care avem atîta nevoie.

Romulus RUSAN

FILOZOFIE • ȘTIINȚĂ* • SPECIALIZARE

Despre PICO DELLA MIRANDOLA — celebrul învățat renascentist, **se spunea că „știa totul și încă ceva mai mult"**. Împletirea viziunii filozofului cu înțelepciunea savantului, talentul artistului și abilitatea meșteșugarului constituiau atributele firești ale unor asemenea titani ai gîndirii și practicii. Diversificarea și complicarea realităților vieții economice, sociale și științifice a secolelor ce-au precedat epoca noastră au pregătit însă situația de azi, în care existența unor astfel de minți enciclopedice este nu numai greu de conceput, dar, poate, chiar de nedorit.

Diviziunea muncii și cunoașterii a impus specializarea ca un imperativ progresist. În zilele noastre aproape nimeni nu mai trebuie convins despre necesitatea absolută de a-și **alege** o profesie bine precizată, de a se **consacra** unei meserii, de a **aprofunda** un domeniu al cunoașterii, de a **stăpîni** o modalitate de acțiune practică și eficientă. Alegere, consacrare, aprofundare, stăpînire — sînt astăzi vorbe uzuale în limbajul cotidian reflectînd această coordonată tipică a omului contemporan : specializarea.

Dacă însă asupra **importanței** specializării n-avem de ce stărui, se cuvine să insistăm asupra **sensului** și **implicațiilor** ei în ansamblul procesului de formare a personalității multilateral dezvoltate ca ideal al omului de azi. Or, dintre variatele aspecte ale acestei problematici, raportul dintre **filozofie — știință — specializare** are o extremă acuitate și actualitate, inclusiv prin prisma înnoirilor aduse sistemului de predare a științelor sociale în învățămîntul nostru superior și a îndatoririlor studenților în acest sens.

„DIVORȚUL" ȘTIINȚEI DE FILOZOFIE

Filozofiei i se contestă de către unii caracterul de știință a obiectivităților de cea mai largă generalitate, fiind înțeleasă doar ca o stare specială a spiritului în care acesta se cunoaște pe sine ; se consideră că cele mai generale legi ale naturii ar putea fi evidențiate cu garanția științificului — și deci cu mai mare succes — de științele naturii tot astfel cum cele ale gîndirii ar rămîne în seama psihologiei și logicii iar cele ale societății în seama sociologiei. Iată cum dezbaterea asupra raportului dintre filozofie și știință — în cursul căreia s-au formulat de altfel numeroase idei interesante, valoroase — a evidențiat punerea în discuție a însuși **obiectului filozofiei.**

Or, este limpede că oricît de însemnate ar fi rezultatele științelor naturii, sociologiei, psihologiei etc. ele nu anulează necesitatea unei gîndiri de maximă universalitate asupra esenței, a naturii lumii, a cunoașterii, a societății și ființei umane, așadar a filozofiei. Studiul celor mai generale legi ale existenței — **ontologia,** ca și teoria cunoașterii, **gnoseologia,** rămîn și vor rămîne părți organice ale filozofiei fără de care ea și-ar pierde însăși rațiunea de a fi.

S-a mai propus ca — în locul definirii filozofiei ca știință a legilor celor mai generale ale existenței, societății și gîndirii— să ne limităm la ultima verigă, subordonîndu-i primele două, considerînd astfel filozofia ca știință a spiritului, întrucît gîndește natura, societatea și pe sine. Și deci s-a cerut reducerea filozofiei la relația dintre existență și zona prelogică, antepredicativă a gîndirii, zona miturilor, care ar conferi filozofiei conținutul ei specific. În focul polemicii justificate contra identificărilor forțate dintre filozofie și știință, autorii ideilor la care ne referim au afirmat că filozofia — trebuind să fie filozofie așa cum arta e artă și știința, știință, — n-ar avea de ce să-și dorească atributul de științifică.

S-a afirmat astfel în rîndul unor cercetări tendința de a înlătura din obiectul filozofiei ontologia și gnoseologia, în fapt de a reduce filozofia la antropologie și etică, de a sublinia cu precădere **deosebirea** ei față de știință și **apropierea** ei de artă și religie.

ORGANONUL GÎNDIRII ȘTIINȚIFICE

Evoluția gîndirii contemporane, inclusiv rezultatele științelor, infirmă aceste asertiuni, **accentuînd însemnătatea filozofiei ca ansamblu organic al ontologiei, gnoseologiei și antropologiei, singurul capabil să ofere printr-o analiză de maximă generalitate răspunsurile pe care nici o știință particulară nu le poate da fără a-și anula obiectul propriu de studiu și a prelua obiectul filozofiei.**

Cu atît mai lipsite de temei și de adevăr sînt atacurile la adresa obiectului și caracterului științific al filozofiei atunci cînd ele se referă nu la filozofie în general ci la filozofia **marxistă** în special.

Însușindu-și necritic un concept neștiințific asupra filozofiei și nevrînd să vadă în ce constă etapa specifică marxistă a filozofiei, asemenea voci se grăbesc să folosească un silogism fals : întrucît, după ei, filozofia ar fi un „mod artistic de a gîndi" — și filozofia marxistă ar trebui definită în același spirit. Cel puțin Kierkegaard, spre pildă, afirmînd dreptul și datoria filozofiei de a fi o subiectivă cercetare a conștiinței de către sine însăși, nu avea pretenția de a defini concepția despre natură, societate și gîndire a unei clase revoluționare, concepție elaborată pentru a cunoaște și pentru a transforma realitatea !

„Critica" obiectului materialismului dialectic și istoric țintește în fapt — așa cum s-a remarcat în cadrul consfătuirii — la „devalizarea" filozofiei marxiste. Sînt unii care pretind că științele s-ar dezvolta mai bine lipsindu-se de orice filozofie ; că analizele istorice și sociologice ar fi mai riguroase prin sine ; că logica și epistemologia ar fi simple tehnici în care amestecul filozofiei n-ar putea fi decît dăunător ; că estetica și-ar fi pe deplin suficientă pentru cercetarea frumosului artistic. Filozofia marxistă s-ar vedea astfel izgonită din toate sferele cunoașterii realității. Singura existență ce i s-ar concede ar fi aceea — cum s-a zis — de a reflecta lumea în ordinea umanului, de a teoretiza modul uman de a fi al existenței, de a prelua celălalt mod de a fi al existenței — conștiința.

Așa cum s-a spus în numeroase replici date în cursul discuției, înlăturînd identificările nejustificate între obiectul, metodele și sarcinile filozofiei și cele ale științelor și înțelegînd în mod just particularitățile filozofiei marxiste, nu numai că nu putem nega, dar trebuie să afirmăm în mod categoric **caracterul științific al filozofiei marxiste.**



ȘTIINȚĂ SAU ȘTIINȚIFIC ?

Eternă străduință a minții umane de a descoperi adevărul, de a pătrunde esența ascunsă a fenomenelor, de a stabili cît mai exact legile obiective ale mișcării — filozofia a resimțit mereu în cursul dezvoltării ei contradictorii necesitatea aplicării asupra realității, a analizei acesteia într-un mod științific, a construirii unei logici și metodologii riguroase care să garanteze posibilitatea elaborării unor concepte, principii și teorii verificabile. Cerința elaborării unui organon filozofic, care să corespundă fiecăruia dintre stadiile noi, mai importante, ale modificării tabloului științelor, se resimte cu o mai mare putere în epoca noastră : cadenței vertiginoase a **transformărilor** sociale și a revoluției științifico-tehnice, amploarei și diversificării fără precedent a cercetărilor științifice îi corespunde nu slăbirea ci creșterea însemnătății filozofiei. Iar materialismul dialectic și istoric, teorie lipsită de caracterul sistemelor închise, de adevăruri veșnice, concepție înnoitoare deschisă tuturor autenticelor cuceriri ale gîndirii omenești — este tocmai acest **organon legat indisolubil, prin caracterul lui științific, de mișcarea dialectică a științelor.**

Trebuie, desigur, ca în definirea caracterului și obiectului filozofiei marxiste să ținem seama de ansamblul cuceririlor epocii în care trăim, să modificăm — în funcție de noile date ale realității și rezultate ale gîndirii — modul de înțelegere a sistemului de categorii și legi ale filozofiei (inclusiv accentuînd problematica omului, analiza rolului subiectivității, cercetarea unor domenii mai complexe și insuficient analizate pînă în prezent ca mitul). Dar aceasta nu poate și nu trebuie să însemne părăsirea esenței filozofiei marxiste, pulverizarea obiectului ei specific, ignorarea caracterului ei științific și nerecunoașterea interdependenței dezvoltării ei cu aceea a științelor.

UNITATE ȘI DIVERSITATE

În spiritul Directivelor Comitetului Central și al Legii învățămîntului — măsurile luate în vederea perfecționării predării științelor sociale au urmărit rezolvarea cît mai bună a raportului filozofie-știință-specializare. În articolul precedent ne-am referit la obiectivul general al **diversificării** predării științelor sociale în funcție de specificul institutelor și facultăților. Iată cîteva elemente mai concrete.

În conformitate cu actualul sistem se predau diferențiat după facultăți **filozofia, economia politică** și **socialismul științific ; economia politică**, de exemplu, se predă la facultățile de geologie-geografie, istorie, drept și filozofie în universități, în institutele tehnice și agronomice și, desigur, în învățămîntul economic, în timp ce la celelalte ea nu figurează deloc în planul de învățămînt sau este la alegere ; **filozofia** și **socialismul științific** sînt prevăzute ca discipline obligatorii la toate facultățile, însă cu deosebiri privind programa, numărul de ore și succesiunea ; la facultățile de filologie și limbi străine este inclusă printre disciplinele obligatorii și istoria filozofiei, iar în învățămîntul pedagogic de trei ani programa prevede un curs de probleme ale filozofiei și științelor politice și, în funcție de profilul facultăților, economia politică a socialismului sau sociologia educației și învățămîntului sau istoria filozofiei.

În cadrul lucrărilor consfătuirii s-au discutat pe larg, uneori în contradictoriu, variate aspecte ale **conținutului** predării acestor discipline prin prisma cerințelor raportului dintre filozofie-știință-



specializare. Referatul Direcției predării științelor sociale critica tendința resimțită pe alocuri de a înțelege adaptarea studiului științelor sociale la specificul facultăților ca un proces de topire sau integrare a acestora în disciplinele de specialitate ce se predau la una sau alta dintre facultăți. Atît în elaborarea unor proiecte ale noilor programe cît și în discuțiile asupra lor a ieșit în evidență tendința transformării predării filozofiei marxist-leniniste în unele facultăți în cursuri de filozofia fizicii, chimiei sau biologiei, de abandonare în cursurile de filozofie din facultățile de științele naturii a unor probleme sociale fundamentale sau de reducere a economiei politice doar la problemele economiei aplicative. Indiscutabil o asemenea orientare nu ar fi de natură să slujească sarcinile esențiale ale învățămîntului științelor sociale, necesității pregătirii unor specialiști care să unească cunoștințe profesionale profunde cu un larg orizont filozofic, cu o temeinică formație ideologică.

Elemente noi au apărut, de asemenea, prin introducerea unei **game largi de discipline de științe sociale la alegere sau facultative.** Iată cîteva exemple : în învățămîntul **tehnic** figurează sociologia industrială (la institutele agronomice — sociologie rurală), estetică industrială, metodologia și logica cunoașterii științifice ; în învățămîntul **medical :** sociologia medicinei și etica ; în învățămîntul **artistic :** sociologia culturii, axiologie marxistă, istoria filozofiei iar în cel **universitar** numeroase alte discipline dintre care amintim epistemologia, filozofia istoriei, sociologia culturii etc.

ORIZONT, METODĂ, ATITUDINE

Corelarea programelor cursurilor de științe sociale cu cerințele specializării (pe deplin realizabilă în prezent, în condițiile elaborării programelor și cursurilor în mod diferențiat) și, totodată, respectarea specificului obiectelor respective, a sistemului propriu de categorii și legi vor asigura însușirea unei concepții teoretice și metodologii profunde, în legătură mult mai strînsă decît în trecut cu profilul diferitelor categorii de studenți.

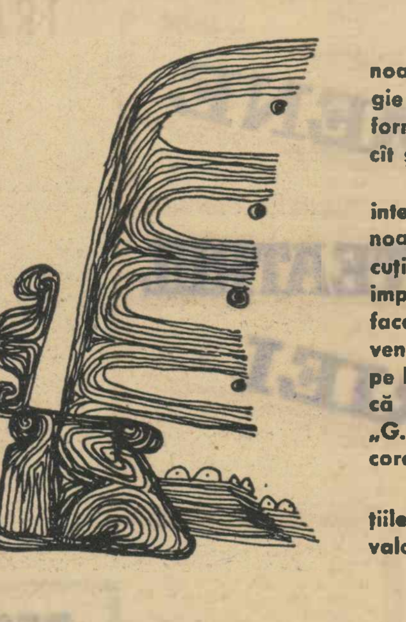
Aceste realități și perspective înseamnă pentru studenți nu doar satisfacerea unor cerințe și crearea unor noi posibilități incomparabil mai mari, de însușire a unui larg și eficient bagaj teoretic ; ele implică totodată obligații mai mari. Studiul temeinic al disciplinelor de științe sociale obligatorii, alegerea bine gîndită, frecventarea și pregătirea sistematică pentru disciplinele facultative și la alegere, adîncirea pregătirii filozofice și legarea ei organică de știința în care se pregătesc — constituie doar cîteva elemente generale în acest sens. Sub îndrumarea cadrelor didactice, dar punînd un mai mare accent pe străduințele personale, studenții vor trebui să privească într-un mod unitar ansamblul disciplinelor predate, considerînd — în mai mare măsură decît pînă acum — modul în care se **împletesc** cunoștințele filozofice, social-politice generale cu problematica strictă a profesiunii.

Permanent vor trebui stimulate corelarea orientării filozofice cu cele mai noi rezultate ale științei, interesul pentru a interpreta problemele științifice în lumina adevărurilor generale luminate de filozofia marxistă. Acest schimb viu, reciproc între cunoașterea filozofic-generală și cea științific-particulară trebuie să devină o caracteristică a abordării fiecărei teme, fiecărui curs și seminar. Numai astfel, pe lîngă însușirea unei serii de cunoștințe, date și informații specifice obiectului științelor sociale — studenții vor depăși treapta elementară a unui studiu descriptiv, factologic și vor ajunge la ceea ce este esențial : la dobîndirea, prin cunoașterea marxism-leninismului, a unui **orizont teoretic larg,** la însușirea unei **metode de gîndire** folositoare pentru toate domeniile cunoașterii, precum și la adîncirea profilului lor de **specialiști-cetățeni.** Pentru că relația filozofie-știință-specializare se manifestă deopotrivă pe planul acțiunii și cunoașterii, al metodei de gîndire și al profilului etic-spiritual.

Fred MAHLER

***) Vezi și „ȘTIINȚA ȘTIINȚEI DE A GÎNDI" — primul articol din cadrul seriei consacrate problemelor actuale ale predării și însușirii științelor sociale în lumina dezbaterii și concluziilor consfătuirii catedrelor din învățămîntul superior — articol apărut în numărul trecut al revistei noastre.**

DESPRE TRATATUL DE ISTORIE A LITERATURII ROMÂNE – VOL. II



Deschizînd discuția în jurul tratatului Istoria literaturii române, **redacția noastră a inivitat să-și afirme opinia atît pe studenții de la facultățile de filologie și de la alte facultăți, care au reușit să citească volumul al II-lea și să-și formeze deja o părere, cadrele didactice universitare, criticii și istoricii literari, cît și pe autorii tratatului.**

Este adevărat că titlul sub care publicăm, cu două numere în urmă, primele intervenții — „Un eșec de prestigiu ?" — sugera din capul locului aprecierea noastră asupra Istoriei..., dar tocmai aceasta am intenționat : să punem în discuție o apreciere formulată publicistic, neabsolutizată însă, cum încearcă să ne impute unul dintre interlocutorii de față. Reacțiile au fost antinomice — ceea ce ne face să considerăm discuția cu atît mai utilă. De data aceasta publicăm trei intervenții care combat părerea noastră. Pentru că ne rezervăm dreptul de a ne pronunța pe larg în încheierea discuției, n-avem, deocamdată, nimic de zis. Menționăm doar că respectivii autori sînt cercetători la Institutul de istorie și teorie literară „G. Călinescu" — al cărui director este prof. univ. dr. docent Al. Dima, membru corespondent al Academiei, redactorul responsabil al volumului aflat în discuție.

În numerele viitoare vom insera și alte păreri. Vom publica deci toate intervențiile relevante, intenția noastră fiind de a ajunge, prin discuții, la o judecată de valoare echilibrată și investită cu autoritatea opiniei generale. Deci, așteptăm...

MARGINALII LA O DISCUȚIE

Am urmărit cu atenție și interes discuția inițiată de redacția revistei **Viața studențească** în jurul **Tratatului de Istoria literaturii române**, vol. al II-lea, elaborat de Academia Republicii Socialiste România. Nu ne-a surprins faptul că se discută și chiar că se contestă parțial valoarea unei astfel de lucrări ; despre contestații, erori și carențe vor putea răspunde, și bănuiesc că o vor face, autorii vizați. Personal sînt antrenat numai de „principiile" discuției și, nefiind autor al vreunei părți din tratat, mă silesc să privesc lucrurile cu obiectivitate și să particip, în mod onest, la acest colocviu puțin cam pulverizat și incert.

Mai întîi, sîntem obișnuiți ca la o discuție sau la o „masă rotundă" concluziile să fie trase și așezate acolo unde, logic, e locul lor : la urmă. Această voit pleonastică imputație se referă la faptul că discuția din revista studenților nu este concepută, ci **preconcepută** cu o anumită finalitate ; era mai firesc să se discute întîi și după argumente **pro** și **contra**, redacția să ajungă la concluzia că **Tratatul** este un eșec, fie și de „prestigiu". Chiar dacă formula grafică a expresiei acestei idei e ambiguă prin schițarea unui semn de întrebare, subiectivismul discuției este evident.

Concluzia că avem de-a face cu un **eșec** nu putea să vină decît după ce specialiștii și-ar fi spus cuvîntul. Un singur tînăr istoric literar, Dan Zamfirescu, nu poate autoriza și defini caracterul de „masă rotundă", deoarece e singur la „masă", celelalte nume nu sînt specialiști abilitați pentru o discuție de nivel științific. Așteptăm ca la masa rotundă a revistei să apară și **specialiștii**, concluziile să nu mai fie afișate de la început, iar discuția să devină **obiectivă**, într-un cadru de **specialitate**.

Al doilea aspect subiectiv al acestei discuții este, paradoxal, pentru avangardismul estetic de care se vorbește și pe care nimeni nu-l neagă, dogmatismul cu care se susține, categoric, numai o anumită metodă de lucru, dîndu-se ca exemplu **Istoria literaturii** a lui G. Călinescu. Și noi sîntem, personal, adepții unei metode estetice de intuiții și sinteze susținute pe un minimum de impresionism, dar nu putem nega, ci numai discuta și alte metode sau formule istorico-literare. Trebuie să recunoaștem că există lucrări de fiziologie estetică a literaturii, un Gino Raya în Italia militează de exemplu pentru o **biologie** istorico-literară. Conflictul dintre cele două concepții există și a existat și în trecut. Într-un dialog de acum un deceniu și ceva, G. Călinescu îl acuza pe Tudor Vianu că e **numai profesor**, subliniindu-i eclectismul „superb" al erudiției. Dar aceste convingeri nu-l obligau pe Călinescu să nu recunoască valabilitatea ideilor lui Vianu și valoarea sa personală. Călinescu se considera „scriitor, în primul rînd", dar ca să dovedească eficient că poate fi și un erudit sorbonard sau istoric de școală germană, bazat pe documente și uzînd de cea mai absurdă acribie, a scris cele două monografii : **Gr. Alexandrescu** și **N. Filimon.**

În nici un caz, G. Călinescu nu-și minimaliza adversarii. Cu aceste gînduri așteptăm opiniile specialiștilor care au putut parcurge în întregime masivul tom academic.

Emil MANU

ETICA PROFESIUNII

Volumul al doilea din tratatul de **Istorie a literaturii române** a prilejuit în ultima vreme apariția cîtorva intervenții, ale căror obiective se plasează, ni se pare, în două planuri : pe de o parte, probleme de ordin general, referitoare la elaborarea unui tratat de istorie literară în vremea noastră, pe de alta, aprecieri de valoare asupra volumului doi. Deși principiile directoare ale tratatului au fost hotărîte de la început cu participarea unui cerc larg de colaboratori, nu încape îndoială că ele pot fi reexaminate și acum în măsura în care fiecare din volumele ce urmează, consacrat unei anumite epoci istorice, ridică noi semne de întrebare, noi dificultăți. Nu este mai puțin adevărat însă că liniile mari, stabilite inițial, trebuie respectate și de acum înainte pentru a se păstra unitatea de concepție a tratatului văzut în totalitatea lui. Cît privește a doua categorie de probleme, legate de modul de prezentare (implicînd interpretarea) a cutărei opere sau a cutărui scriitor, discuția era de așteptat, prin urmare nu poate fi decît binevenită în perspectiva celorlalte volume. Dar, pentru ca schimbul de opinii să se poată încheia cu niște învățăminte concludente, este nevoie ca afirmațiile, indiferent de natura lor, să se sprijine întotdeauna pe argumente temeinice, riguros demonstrabile, izvorînd din dorința lăudabilă de a **apropia** aprecierea de exactitatea adevărului absolut, ideal, spre care trebuie să tindă orice judecată de valoare, chiar și cea estetică. În același scop, susținerea părerilor este de dorit să se mențină într-o expresie stilistică sobră și calmă, care să nu pună sub semnul îndoielii probitatea științifică și, mai ales, etica profesiunii pe care o slujește fiecare după puterile și priceperea lui.

Cum arată, privite din afară, dezbaterile în legătură cu volumul al doilea ? Exceptînd articolul prof. Șerban Cioculescu, publicat în „Gazeta literară", celelalte intervenții se remarcă printr-o tonalitate excesiv agresivă, sub care se întrevede lesne o îndîrjire crispată (cu totul străină de respectul pentru strădania unui confrate), care stîrnește nedumerirea cititorului, avertizîndu-l, în același timp, asupra „trăiniciei" multora dintre incriminările aduse. Departe de noi intenția de a afirma că volumul în discuție este perfect, că nu se poate vorbi de unele slăbiciuni inerente metodei de elaborare colectivă — ne gîndim, de pildă, la absența unității stilistice, recunoscută și de comitetul de redacție în **Cuvînt înainte** și explicabilă prin vîrsta, experiența și temperamentul diferit al autorilor — că unele exegeze nu sînt mai slabe decît altele, sau că nu s-ar putea chestiona cu temei cutare apreciere estetică, dar de aici pînă la înnegrirea aproape în totalitate a unui volum, a cărui redactare a fost vegheată de specialiști cu o competență ce nu poate fi contestată, prea lungă ne pare calea.

Celor doi cronicari de la tînăra revistă ieșeană, „Cronica" (nr. 33, 17 aug. a.c.), periodic evident cu izbutiri neîndoielnice, dar unde mai este loc pentru mai bine, li s-ar putea reproșa în primul rînd unilateralizarea propriului punct de vedere asupra modului în care se poate alcătui o istorie literară. Pornind de la o accepție fortuită a conceptului de **istorie literară**, consideră că „Orice istorie literară este o sinteză a valorilor estetice, o creație vie, originală...". Nu este oare prea puțin ? Și mai departe : „...nu recunoaștem efectiv în el (vol. II — n.n. — Șt. V.) istoria estetică a literaturii noastre...". Noțiunea de **istorie literară** înglobează pe aceea de **estetică**, dar nu se rezumă la aceasta. În treacăt spus, o istorie literară nu poate fi originală decît în latura interpretativă, factologia rămînînd totdeauna aceeași. Așadar, un tratat de istorie literară, numai estetic, ar neglija cu bună știință celelalte laturi ale istoriei literare, fapt pentru care ar fi iarăși criticat și pe drept cuvînt. Pentru explicitarea complexă a fenomenului de creație în curgerea lui istorică este nevoie de întrepătrunderea tuturor factorilor care pot avea contingențe cu lămurirea și aprecierea operei literare, fără îndoială, accentul principal căzînd pe cei hotărîtori.

Pe de altă parte, cu totul discutabil este modul în care se decupează și se folosesc citatele. De foarte multe ori avem de-a face cu trunchieri convertite prin comentariu în răstălmăciri abuzive și sentințe fără suficientă acoperire. Exemple ? A se vedea articolul lui P. Tulniceanu din „Tomis", nr. 9 (sept.), a.c., p. 23. În sfîrșit, lipsa de obiectivitate a unora dintre aprecieri este subliniată și prin inserțiile banal patetice, de felul : „Istoriile literare se scriu pentru cititori, nu pentru arhivari literari", care țintesc și realizează efecte minore.

O dezbatere propriu-zisă asupra volumului II al tratatului de **Istorie a literaturii române** a anunțat nu de mult „Viața studențească". Și aici se observă, din păcate, aceeași slabă preocupare pentru spiritul de obiectivitate în care ar trebui să se desfășoare discuția. Toate intervențiile publicate pînă acum poartă un titlu general : „Un eșec de prestigiu ?" Comentariul este de prisos. Ne întrebăm doar despre ce discuții mai poate fi vorba, cînd de la început se insinuează o anumită concluzie.

Problemele unui tratat de istorie literară sînt însă prea importante și prea complexe pentru a putea fi rezolvate la iuțeală prin teribilități sunătoare dar facile ori prin argumentații improvizate și unilaterale, care îndreptățesc pe autorii tratatului să privească cu explicabilă suspiciune și considerațiile judicioase pe care le cuprind participările la acest colocviu, și mențin discuția la o altitudine științifică joasă, transformînd-o într-o răfuială măruntă. Soarta discuțiilor de acest fel ? Să ne amintim cum a fost întîmpinată apariția **Istoriei literaturii române de la origini pînă în prezent** a lui G. Călinescu. Pledăm dar pentru o cumpănire a tonului, a expresiei, grefată pe o profunditate reală a susținerilor teoretice și exemplificative, care să nu evidențieze deliberat numai scăderile existente, într-un cuvînt, pentru discuții pornite din dorința constructivă de a face mai bine, pe care o impune etica elementară a oricărei profesiuni. Căci, de vreme ce prin găzduirea unor asemenea „contribuții" revistele nu fac decît să-și dezinformeze în realitate cititorii, iar autorii lor nu-și cîștigă decît o tristă celebritate care piere tot atît de repede pe cît s-a iscat, **cui prodest ?**

Stan VELEA

SEMNIFICAȚIA UNEI LUCRĂRI NECESARE

Un adevărat laitmotiv a devenit, pentru istoricii literari germani, cuvintele lui Franz Grillparzer : **Nu poți înțelege celebritățile, pînă nu străbați pe obscuri".** Karl Otto Conrady așază fraza, ca motto, pe frontispiciul recentei sale cărți, apărută la Hamburg : **Einführung in die Neuere deutsche Literaturwissenschaft (Introducere în noua știință literară germană).** Recurgerea frecventă la acest citat servește excelent pe specialiștii germani, care au fost și au rămas, în cea mai mare parte, adepții **istoriei literaturii ca proces.** De altfel, această concepție este foarte răspîndită azi în multe țări ale lumii, fie ele capitaliste sau socialiste.

Aceasta mi se pare a fi ideea de bază pe care a fost așezat volumul al II-lea al **Istoriei literaturii române**, de curînd aparut, nu pentru a imita modele străine, ci pentru că așa a cerut-o însăși materia propriu-zisă. Se știe doar că Titu Maiorescu, aplicînd, sever și absolut, principiul estetic la activitatea literară a generației precedente, sfîrșea prin a nu recunoaște deplin decît pe V. Alecsandri. Deși mentorul junimist nu făcea **istorie literară** și acțiunea sa era cerută, într-o anume măsură, de nivelul de dezvoltare al literaturii române în acel moment, peste aproape 40 de ani, N. Iorga nu ezita să afirme, în **Istoria literaturii românești în veacul al XIX-lea**, că, la „Convorbiri literare", înaintașii nu au fost înțeleși, pentru că lipseau **cunoștințele istorice, spiritul istoric și pietatea.** G. Călinescu, în monumentala sa **Istorie a literaturii omâne de la origini pînă în prezent,** adoptă ca principiu de bază „izolarea culturalului de artistic". Exagerările pe care le combate în „prefață" privesc și această primă perioadă a literaturii române moderne. Poziția lui G. Călinescu era cum nu se poate mai îndreptățită, atît din punct de vedere al scopului propus, de a da o istorie a literaturii de pe pozițiile unui **creator**, cît și din punct de vedere al situației istoriografiei noastre literare în acel moment. Scrie G. Călinescu : „Nu pentru satisfacții de critic și istoric literar am întreprins această operă. Cei care cunosc mai de aproape activitatea noastră, știu că critica (deși pentru unii mai notorie) ne este o preocupare secundară, la care am fi renunțat, dacă ar fi îngăduit condițiile literaturii actuale. Însă formația noastră nu înțelegea eforturi literare în gol. Oricît de spontane ar fi actele de creație, ele profită de experiența trecutului și se produc mai bine în mediu tradițional. Dacă fiecare pictor ar inventa mereu perspectiva și uleiul, o mare energie s-ar risipi inutil. O asemenea conștiință de tradiție n-am găsit-o cînd am început a scrie. Și atunci am hotărît să ne documentăm pentru noi". Cu toată argumentarea, afirmațiile călinesciene — cum că școala ardeleană va fi „trecută în zbor" sau „oricît de înaltă va fi activitatea latiniștilor, niciodată Petru Maior nu va interesa pe literat", — au stat, în fond, la baza atitudinii critice a excelentului exeget al perioadei luministe, D. Popovici, ca să ne limităm doar la un singur exemplu. Dar... criticile au trecut, iar cartea lui G. Călinescu a rămas !

Despre această epocă atît de disputată, se pronunța, tot polemic, și Tudor Vianu în **Filosofia culturii** (București, 1945) : „concepția care a început să conducă cultura noastră a fost raționalismul revoluționar și democratic de tip francez. Generația care a urmat revoluționarilor din 1848 a fost nedreaptă uneori cu raționalismul înaintașilor, pentru că de acest raționalism a fost la un moment dat mare nevoie. Acest raționalism a fost acela care a sugerat conștiinței românești idealul libertății naționale" (p. 289). Citind aceste rînduri, cît de puerilă (ca să nu spun mai mult !) este taxarea pașoptismului românesc drept „curent foarte personal", ca și „decembrismul" rus. Desigur, orice fenomen se bazează pe condiții interne, dar accentuarea asupra caracterului local, pe baza unei simple comparații forțate, conduce, în mod inerent, la diminuarea deschiderii europene a pașoptismului românesc și la eludarea ideii de **unitate națională** (ceea ce pentru „decembriști" nu era cazul), idee care a animat lupta revoluționarilor de la 1848 nu numai de la noi ci și din alte țări fărîmițate statal.

Față de aceste diferite poziții cu privire la perioada literaturii române ce formează obiectul recentului volum II, exprimate, după cum s-a văzut, de critici și istorici literari de primă mărime, atitudinea **echilibrată** adoptată de Comitetul de redacție — exprimată clar în „cuvîntul înainte" și, mai detaliat, în **Introducerea generală** a prof. Al. Dima, — mi se pare înțeleaptă. Fără să se nesocotească vreodată „valoarea estetică", a trebuit să fie străbătute și operele pur culturale sau filologice, într-o epocă în care argumentul lingvistic era folosit ca armă de luptă pentru afirmarea spiritualității românești.

Mărturisesc că am rămas surprins de tonul agresiv al unor intervenții, în virtutea absolutizării unor principii și a confuziei dintre sociologism și istorism. Neînțelegerea ideilor de bază ale volumului poate veni numai din lipsa unor cunoștințe solide despre această perioadă. Și, într-adevăr, cele cîteva intervenții, într-un stil neadecvat unei discuții serioase, aparțin unor critici care n-au scris nimic despre autorii acestei epoci și nici nu au participat la elaborarea vreunei lucrări de sinteză pentru ca să aibă o „experiență" de comunicat. Cum pot atunci să judece „avocățește" o întreagă perioadă istorică din literatura noastră ?

Niciodată pînă acum n-a fost strînsă la un loc atîta materie pentru această epocă. Cineva se poate întreba, ce interes poate provoca un Radu Tempea, Ioan Dobrescu, Matei Millu, Ioan Sîrbu, Alexandru Cantacuzino, Ion Dimitrescu și alții ? Am ales pe cei mai „obscuri". Revenind la cuvintele lui Grillparzer, un proces de devenire a unei literaturi nu trece doar pe „vîrfuri" ci străbate uneori și „văile". Unii dintre scriitorii mărunți au fost distribuiți și unor foarte tineri istorici literari care, prin calitățile lor, sînt o promisiune pentru viitor. Cu o bună îndrumare din partea Comitetului de redacție, ei au reușit să închege pagini mulțumitoare. Dacă prof. Șerban Cioculescu îi înțelegea în articolul său din „Gazeta literară", apreciind, de altfel, întregul volum (vezi și articolul despre scriitorii pașoptiști din „Scînteia tineretului"), alții, în fraze denigratoare, au tăiat, poate, aripi și avînturi la început de drum.

Cine citește cu atenție (și cine vrea să vadă !) capitolele tratatului, va observa preocuparea fiecărui autor de a urmări această perpetuă **devenire**, de a descoperi drumuri cît de slab schițate, dar care să se orienteze spre acea **via magna** a literaturii române — de care vorbea N. Iorga — care trece printre mormintele fruntașilor gîndului, poeziei, povestirii noastre și „pe tărîmul sfințit al vieții neamului".

În acest sens cred că trebuie înțeleasă „unitatea de concepție", despre care vorbește prof. Al. Dima, și în această lumină **organicitatea** volumului nu poate fi pusă la îndoială.

Dar discuția ulterioară va lămuri, desigur, și alte aspecte și sînt convins că „incisivitatea" dusă la extrem a unor discuții va rămîne ca un caz izolat. Aici nu este vorba de a găsi anume deficiențe ale volumului, care pot să existe și trebuie arătate, ci de impresia întristătoare, pe care o lasă unele articole, cînd citești printre rînduri că mobilul agresivității îl constituie răfuieli personale și lipsa de respect față de munca unui întreg colectiv.

Stancu ILIN

SECȚIUNI UMANE ÎN LUMEA TRACTORULUI ROMÂNESC

EXAMENE IN AMFITEATRUL PATRIEI

OPȚIUNEA UNUI... UTOPIST

Aflînd că vin din partea „Vieţii studenţeşti", inginerul **MIHAI MĂLĂCEA** de la Uzina „Tractorul" din Braşov m-a întîmpinat cu un aer vădit de nostalgie. Numele revistei îi readucea în memorie acea perioadă, îndepărtată şi nu prea, a vieţii sale, din care îi răzbătea în auz, estompat dar încă familiar, freamătul tineresc al sălilor de curs şi seminarii, al amfiteatrelor.

— Studenţia — îmi mărturiseşte dintr-odată cel care nici n-a apucat să devină bine interlocutorul meu — mi-a rămas întipărită în suflet ca o adevărată „vîrstă de aur" a existenţei mele de pînă acum. Îmi aduc cu deosebită plăcere aminte de anii ei, unul mai frumos decît altul, prin care mi-am trăit, la dimensiunile şi orizonturile acelei vîrste, cele mai înălţătoare clipe, cele mai cutezătoare visuri. Din studiul intens, din frămîntările, ezitările şi căutările acelor ani s-a născut treptat o realitate a vieţii mele de acum de care, fie-mi iertată lipsa de modestie, sînt nespus de mîndru. Lor le datorez ceea ce **sînt** în prezent...

Cu ajutorul întrebărilor, al discuţiilor devenite repede amicale, am reuşit să aflu cu mult mai mult decît ceea ce ştiam de la bun început — adică faptul că am dinainte-mi pe inginerul mecanic Mihai Mălăcea, şeful secţiei „Forjă", unul dintre cei mai destoinici şi mai apreciaţi ingineri ai uzinei. Mîndria nu provenea din aceasta, din treapta ierarhică la care ajunsese, ci din ceva mult mai adînc, mai trainic şi mai uman. Ea ţinea — mi-am dat mai apoi seama — de acel sentiment veşnic treaz al omului activ, angrenat cu toate fibrele fiinţei sale într-o activitate pasionantă, utilă, plin de răspundere faţă de el însuşi şi faţă de colectivitate — sentiment denumit cu un termen atît de grăitor „conştiinţă de sine"...

Absolvent fruntaş al Facultăţii de mecanică din cadrul Institutului politehnic din Braşov, inginerul Mihai Mălăcea a păşit pe porţile uzinei în această calitate acum aproape zece ani. Purta în mapă, alături de atestatul universitar, proiectul de diplomă privind **construirea unui cuptor de încălzire pentru forjă fără oxidare.** Cuptor „utopic", după cum îl caracterizează singur, dar care l-a ajutat mai tîrziu, prin contactul nemijlocit cu producţia, la elaborarea proiectului de resistematizare a secţiei „forjă", optînd pentru încălzirea prin inducţie. Timp de aproape un deceniu, Mihai Mălăcea, care şi-a legat hotărît destinul de cel al construcţiei tractoarelor româneşti, a lucrat în această secţie, începînd chiar cu începutul : forjarea pieselor. Mai bine de şase ani, ca inginer tehnolog, a participat la toate măsurile de îmbunătăţire a procesului de producţie, crescînd şi maturizîndu-se profesional o dată cu uzina. A trecut astfel, în specialitatea sa, prin toate etapele şi tipurile de tractoare : U—450, U—650, S—650, U—651, S—1300, U—400. Capacitatea dovedită în muncă i-a adus numirea în funcţia de adjunct de şef de secţie şi, în cele din urmă, de inginer şef.

— Producţia mi-a ridicat adeseori probleme greu de rezolvat. Facultatea nu-mi dăduse decît baza teoretică, or eu trăiam aici într-o realitate în continuă prefacere şi evoluţie. De aceea, de la caz la caz, a trebuit de nenumărate ori să caut şi să găsesc soluţiile practice cele mai potrivite, spre a ţine pasul cu procesul de modernizare rapidă a uzinei. De felul în care am găsit — mai repede şi mai bine — aceste soluţii s-au legat şi satisfacţiile pe care mi le-au oferit munca, certitudinea, constiinţa utilităţii mele sociale. Producţia constituie şi pentru mine, ca pentru toţi ceilalţi, un vast teren de verificare a potenţelor creatoare, de perfecţionare şi de afirmare a personalităţii în acelaşi timp...

Dintr-un tipic gazetăresc, încerc să aflu cîteva întîmplări mai deosebite, mai „spectaculoase" din activitatea inginerului Mălăcea. Dar fie că îmi vorbeşte de matriţe, de maxiprese, de noul tratament termic, de cele cîteva documentări în străinătate, de îmbunătăţirile aduse unor piese şi maşini, de reducerea consumului de metal etc., el păstrează acelaşi ton cald, lipsit de emfază, înlocuindu-l de multe ori pe „eu" cu „noi". Se pare că „deosebitul", „spectaculosul" au ieşit de mult din sfera sa de receptare, atît de fireşti şi de intrate în sînge i se par şi-i sînt cele ce se petrec cu sine şi în jurul său. Secţia „Forjă" — ţine să sublinieze — este o verigă importantă, dintre multe altele, într-un lanţ enorm şi trainic care se numeşte producţia tractorului românesc — şi aşa cum tututor muncitorilor de aici le este dragă marca fabricii şi colectivul secţiei sale se străduieşte să contribuie la creşterea prestigiului şi faimei, atît in ţară cît şi peste hotare, a produselor lor, a acestor veritabili „ambasadori" ai industriei noastre constructoare de maşini...

— Producţia, viaţa în general, cu toate problemele ei — conchide inginerul Mălăcea lista „întîmplărilor" — sînt, m-am convins din propria-mi experienţă, un examen permanent sau, mai bine zis, o suită de examene. N-o spun ca pe o simplă metaforă ori spre a fi în ton cu revista dv., ci ca pe un adevăr indubitabil. Iată — eu, de aproape zece ani de cînd am absolvit facultatea, susţin mereu alte şi alte examene în confruntarea cu producţia, cu timpul, cu ştiinţa şi tehnica. Şi „sesiunea" continuă...

Pentru această „sesiune" inginerul Mihai Mălăcea se pregăteşte zi de zi. Neîndoielnic, „integralistul" Mălăcea va face faţă cu succes, ca şi pînă acum, tuturor probelor, fie ele oricît de dificile...

DESTINUL UNUI PROIECT

Pentru inginera **ANDRIANA STOICA**, descinsă cu ani în urmă de pe băncile aceluiaşi institut politehnic braşovean, uzina a însemnat, într-un anumit fel, o a doua facultate. A absolvit în 1959 secţia de automobile şi tractoare împreună cu soţul său, specializîndu-se, printr-o romantică „opoziţie" cu el, într-o muncă ce pare, cel puţin la prima vedere, mult mai pretenţioasă pentru o femeie : construcţia de tractoare. Astfel, în toamna acelui an, paşii lor apucau, conform „diviziunii sociale a muncii" convenite în familie, drumuri diferite, deşi foarte înrudite : unul către uzina de tractoare, altul spre cea de automobile.

În ceea ce-o priveşte pe inginera Stoica, visul său, făurit încă din facultate, era de a concepe şi a construi tractoare. Avea deja la „activul" său o încercare temerară în acest sens — proiectul unui tip de tractor pentru cultivarea şi recoltarea sfeclei de zahăr, cu atît mai îndrăzneţ şi mai interesant cu cît pe vremea aceea nu se realiza în ţară un asemenea tractor. În uzină, în secţia „Motor", la care a fost repartizată, a luat munca de la A, adică de la procesele cele mai simple, lucrînd mai întîi în cadrul unui serviciu de operaţii tehnice. Îşi aminteşte că unii dintre cei care au cunoscut-o la început au întîmpinat-o cu oarecare rezervă, cu îndoială chiar, deşi „vestea" proiectului său făcuse de mult înconjurul uzinei. Dar pentru a-şi putea pune planul în practică, pentru a demonstra într-adevăr oamenilor că nu era vorba de un simplu vis al unei tinere netrecute încă prin „botezul" şi experienţa producţiei, ea se simţea datoare să facă, **acolo şi atunci**, dovada capacităţii sale, atît cît cîntărea această capacitate în momentul acela. Avea în spate, drept reazem, anii pasionanţi ai studenţiei. Şi semnele priceperii proaspetei inginere n-au întîrziat să apară. Ele s-au manifestat mai întîi chiar acolo, la locul de muncă, în domeniul normării timpului de operaţii al diverselor piese, impunînd-o repede în faţa oamenilor, a colegilor de breaslă. Aceasta i-a atras, peste un an, numirea în funcţia de inginer tehnolog de linie, de unde, după alte şi alte dovezi ale sîrguinţei şi seriozităţii sale, în 1963 a urcat treapta „Serviciului tehnologic" — secţia „Proiectări dispozitive"...

Aşezată în faţa unei planşete, inginera-proiectant Andriana Stoica, confidenta celor relatate pînă aici, îşi ia, după aceste „secţiuni" în propria-i biografie, cîteva clipe de răgaz. Profit de ele şi privesc mai atent hîrtia de calc, plină de linii oblice şi circulare, trasate cu minuţie. Recunosc conturul unei piese — al unei ţevi, sau al unei bare.

— Nu, nu este o piesă propriu-zisă — sînt contrariat în presupunerile mele —, ci un dispozitiv pentru strunjirea ţevii de evacuare pentru tractorul U-400. Noul dispozitiv, care îl va înlocui pe cel de pînă acum, este determinat de folosirea cu mare randament a strungurilor de serie S.N.-400, de producţie românească.

Marea satisfacţie a muncii noastre constă în lucrul efectiv, cu problemele lui inedite, dar mai ales în rezultatul final. E o deosebită plăcere să ştii că piesa de care te-ai ocupat şi i-ai dat viaţă a fost în cele din urmă omologată, intrînd în producţie de serie... Nu de mult, am avut de proiectat utilajele pentru prelucrarea unor piese de la tractorul U-650, prin adoptarea altora de la cel de 40 C.P. Printr-un studiu amănunţit am ajuns, împreună cu colectivul meu, la concluzia că într-o singură operaţie de frezare se pot prelucra două piese în acelaşi timp, fiecare pe altă faţă. Aplicîndu-se soluţia corespunzătoare, s-a ajuns la micşorarea timpului de prelucrare, la sporirea randamentului maşinii, la creşterea productivităţii muncii...

Urmează alte exemple de acelaşi fel (din care reţin reproiectarea unor piese pentru loturile de tractoare livrate către Belgia şi Iran) şi, pe măsură ce mi le relatează, tînăra ingineră (pentru că cei 32 de ani o reclamă fără rezervă tinereţii) se însufleţeşte tot mai mult, se înflăcărează.

— Tot ce fac în prezent n-am învăţat, se înţelege, aevea în institut. Uzina mi-a fost, dacă vreţi, ca o a doua facultate, poate mult mai pretenţioasă decît prima. Dar gîndirea tehnologică şi cunoştinţele de specialitate agonisite acolo m-au ajutat să-mi însuşesc foarte repede problemele noi ivite, să le stăpînesc la un nivel superior, spre a putea, la rîndu-mi, să intervin de fiecare dată în cunoştinţă de cauză în soluţionarea lor. Multe lucruri le-am deprins de la inginerii şi muncitorii mai vîrstnici, pe care îi adaug astfel profesorilor mei de odinioară, şi nici azi, după atîţia ani de „stagiu" în producţie, nu mă sfiesc să le cer, ori de cîte ori simt nevoia, sfatul şi ajutorul...

...Risc, la despărţire, o întrebare ce mă preocupase tot timpul discuţiei :

— Ce s-a întîmplat pînă la urmă cu proiectul tractorului dv. ?

— Un asemenea tractor există în prezent. Îl puteţi vedea chiar pe cîmpurile de sfeclă din preajma Braşovului. Din păcate, nu este cel conceput de mine. Se vede treaba că al meu se născuse prea devreme. De proiectat şi de construit tractoare însă, de abia acum am învăţat şi învăţ cu adevărat. Tocmai de aceea, nu consider timpul trecut. Cine ştie...

Ultimele cuvinte sună mai degrabă ca o promisiune, ca o anticipaţie...

Ion SEGĂRCEANU



transmutațiuni



4

Autorul lui Splendor solis *reluase secretele marii opere a lui Paracelsus. Desenele care însoțesc textele sînt populate de cerbi, maimuțe, colonete, piiaștri, acant, vase locuite de oameni. Un desen înfățișează cunoscutele* ludus puerorum — *jocuri de copii.* Opus mulierum — *femei care spală vase alhimice cu leșie (azot). Un alt desen fantastic face să isbucnească din gravură androginul întraripat, ținînd un ou și o oglindă circulară. Mai sînt în același serial : columbe cu cranii, cercuri și triunghiuri alhimice în care intră oameni.*

Nu știu ce luase Paracelsus în Prognosticatio *din primul tratat alhimic, intitulat* Aurora consurgens, *dar imaginile sînt cu totul halucinatorii. E vorba aici de o artă exactă sau de una demențială, de ceva ce seamănă cu acele vise interpretabile la care recurgeau pictorii medievali, părinții, să spunem, ai suprarealismului de mai tîrziu ? E vorba de mesaje obscure, de ilustrarea unor profeții ? Alegorii savante, cum spune Caillois, rătăcesc pe privitor sau pe cititor. Mesajul acestor embleme e de tot obscur, o ambiguitate voită le însoțește. Texte anodine în latinește măresc și mai mult taina. Iată numai două reproduceri ce ni se propun : dintr-un nour un braț înarmat cu o sabie. O dată cu garda armei este sugrumat și un șarpe, a cărui coadă face legătura cu două pietre de moară. În gura șarpelui — o mătură de flăcări. Enigma e totală. O altă gravură înfățișează agonia unui cerb. Animalul răsturnat are ceva feminin, voluptos. Textul explicativ sună cam așa : Zadarnice sînt toate lucrurile acestei lumi ! Avem de-a face cu acele tablouri profetice între care se înscriau* Centuriile *lui Nostradamus, tablouri ce preziceau războaie și revoluții ? Cine știe ! Incifrarea este totală și Caillois bănuiește că e și voită : a voi să nu spui nimic, lăsînd ca totul să se înțeleagă ! Într-un tablou citat de același autor apar ochi inchizitori (Ruinele Imperiului turcilor). O gravură a lui Callot* (L'oeil attentif) *înfățișează un țarc în care stau adunate animale. Le păzește un cîine placid și, surprinzător, în prim plan, iată un ciomag, terminat cu o măciulie în care e incastrat un ochi necruțător. Emblemele din* Hieroglyphica *sau din* Lux Evangelica *par lucruri extrem de bizare, simboluri acumulate, adevărate oracole, mașini de derutare cum le numește autorul citat. Un om rătăcește fără cap la malul unei ape în care plutesc labele picioarelor la dimensiuni fantastice ale altui personaj nevăzut. Deasupra unei cetăți atîrnă un trunchi omenesc fără cap. Într-o a treia gravură un deget solemn retezat desparte nourii. O ureche stranie ascultă imens văzduhul de deasupra unui pod. Un cap de cornută mare cît zidurile unui oraș astupă intrarea unei cetăți. Găvanele ochilor au fost invadate de ierburi sălbatice. Iată și ochii rătăcitori în văzduh ai lui Țuculescu, în aceeași* Hieroglyphica, *desenați în 1505 ! Nimic nou sub soare... O altă gravură înfățișează coitul a două cranii deasupra cărora un ciocan imens este gata să izbească. Misterul insinuat este deplin, un fantastic recuzat geme de sub aceste desene halucinatorii, atît de exacte ! Toate aceste au parcă virtuți hipnotice. O ambiguitate deplină le însoțește. Fără secretul transmutațiilor despre care am vorbit ele nu pot fi dezlegate.*

Cranach, Dürer și Mantegna au pictat Melancholia, *simbolizată cum am mai spus adesea printr-un cîine, element mercurian, paznic al ipohondrilor. Rafael care pare atît de idilic și realist e autorul a două gravuri ermetice, ca să nu mai vorbim de Bosch, care, în multe din tablourile sale* (Tentația Sfîntului Antonie *sau* Grădina deliciilor), *epuizează ceremonialul magic și ilustrează secret actul conjuncției. Arborele scorburos este de asemenea o temă alhimică în Bosch. În* Grădina deliciilor, *de pildă, poate fi ușor identificat oul filozofic, din unii copaci răsar în loc de fructe capete omenești. În* Concertul în ou *al aceluiași, patru personaje cîntă femeia mercurială. Mercurul, așa cum spuneau alhimiștii,* este nebunul marei lucrări !

Ajunși aici ne-am apropiat însă de alt tărîm în care trebuie călcat cu prudență. Aș vrea să spun că, aflat odată în fața unei pînze foarte moderne, am avut senzația de neînțeles că era ceva deja vu. Aveam în față expresia unei arte foetale, ce dibuia și voia să comunice în același timp ceva. Tabloul, ciudat, aparținea unui român, dar mie îmi evoca tragedia Hiroșimei, deși pictorul desenase cu pensula niște oameni presimțiți numai, o îngemănare de magme nedefinite, ceva între sămînța vitală ce ar fi încremenit într-un pîntec ca o lavă și o vietate fantastică cu o mie de capete, un pietriș de ființe ce nu se născuseră deși erau întregi, aglomerate, tînjind către o ieșire dintr-un univers inexorabil. Mi s-a făcut frică, aceeași frică ce mi-o produce muzica atonală, plină de strigăte metafizice, de scrîșnete supraumane, de ecouri ale unui univers pierdut sau numai presimțit. Să fie numai o bănuială, o intuiție deformată, o dereglare a atenției noastre corupte de zgomotele tulburi încă ale viitorului ? Cine vine spre noi cu pași moi, ce infern din alte universuri înaintează implacabil din acest viitor spre planeta noastră îmbătrînită ? Și ce legătură au toate acestea cu transmutațiunile de care am pomenit ? Nu înțeleg nimic, dar între toate cuvintele mele există o legătură magică. Nu pot să pronunț cuvîntul care să mă dezlege. Un pictor vorbind despre alt pictor spunea : Există în operă o gravitate care nu e în om !

Eugen Barbu

ARTE ZILE

EXPERTIZE

„VINE IARBA" de Ion Gheorghe

Ceea ce produce din adîncuri viziunea lirică a lui Ion Gheorghe este o *practică opiacee.* Ard în poezia lui — într-un ceaun de piatră afumată — semințe de plante, flori, frunze, ierburi, ace de brad, sfîrîie și clipesc plutonic boabe roșii de cărbuni, de porumb, fuioare de cinepă ori de in se încolăcesc ca niște vestale ale aerului în jurul poetului aflat pe trepiedul ancestral de lemn, ori de argint mitologic. Străluminat de flăcări și miresme el are previziuni cosmicizate, neliniștite, *citește* de-a dreptul în versete mitice ori în sibila descîntecului popular liniile secrete, semnele fatidice ale prezentului și viitorului. Nu e vorba de onirism, stări de transă, îngurgitări de droguri, ci de instrumentele simbolice, de taină, care însoțesc și sporesc actele de profeție. Ele trădează prezența obsesiilor oculte, indică predispoziția poetului spre practicile magiei folclorice, spre iluminarea misterelor, strădania lui de a descifra cu orice chip destinul lumilor agrare, al țăranului său. Ele nu sînt transpoziții poetice, ci un mod originar de existență, o viziune lirică organică : *„cumpăr mere, sămînță de flori și porumb, / stau pînă seara cu fruntea peste aburul vegetal ; / un trepied de aur se făurește deodată — / cu două picioare de barză pe munte ; / al treilea picior nu se vede dar se face din fumul semințelor ; / ghiara lui se aude pipăind piatra abisului ; / vă spun ce războaie veți vîștiga între voi, / menesc la capătul drumului nașterea și pierirea, / pînă seara cînd femeia își întoarce clepsidra / vestită de tunetul ultimei semințe".* Sau : *„el pune vița-de-vie uscată, sub oalele de fiert apă, / dintr-odată își amintește că-n albia veche / a crescut copila lui mai înaintea calapoadelor, / întinde mîna și trage albia pe nisipul miresmei".* Sau : *„De dincolo, de unde viscolul lipește / zăpada-n fiecare cută a copacului, / se va ivi capul lățos și afumat / și negurosul zîmbet al destinului".*

Sau, iată oracolul de la Delphi asimilat ritualurilor folclorice în același scop de sondare și revelare dramatică a destinului : *„a fost adusă preoteasa ierburilor și s-a uitat adînc în palma copilei".* Sau : *„numai iarna se văd coloanele de pămînt ale templului ; / iarba stă pe scaunul de preoteasă rîzînd, / rîzînd cu lacrimi în cupa de piatră".*

Așadar, personanța versurilor din „Vine iarba" este cunoașterea destinului la diferite nivele ontologice. Expresia lui metaforică este magică, oraculară, ceea ce convine admirabil poeziei moderne căreia polisemantismul îi este esențial. Ambiguitatea se reîntoarce la sursele ei mitologice. Astfel, în relieful social al poeziei lui Ion Gheorghe se insinuează, din abisuri rurale, o metafizică ce-l plasează în cosmos și în eternitate. Înainte de toate însă, poezia lui Ion Gheorghe demonstrează o caracteristică fundamentală a spiritului mioritic : *profetismul.* E un aspect neinclus de Blaga printre alte multe determinări ale sensibilității noastre carpatice. În acest sens, poezia lui Ion Gheorghe (inclusiv excepționala *Zoosophie*) va deveni un argument clasic. Ca să profetizăm și noi.

M. N. RUSU

În loc de cronică

Rezervasem spațiu în această săptămînă unei cronici la filmul lui Melville — „Samuraiul". Eram, poate, în întîrziere dar ni se păruse că filmul nu fusese tratat nici măcar cu înțelegere. Colegul nostru Tudor Stănescu se încăpățînase să demonstreze domnișoarelor îndrăgostite în secret de Alain Delon că eroul este odios și frumos, iar cronicarul „Informației", tentat să ia o atitudine civică, abordase filmul exclusiv, din punct de vedere moral. În ultima clipă am citit în „Contemporanul" cronica Anei Maria Narti, care încearcă să discute filmul polițist ca fapt de artă, și n-am vrut să intervenim.

Era o cronică mai frumoasă chiar decît filmul...

Cuplul-Arămescu

Sculpturile lui CONSTANTIN ARĂMESCU (mort în 1966 la 19 aprilie), create de starea nostalgică a damnatului în societatea modernă a Americii (Florida), traduc prin forme • structură prin excelență lirică, mai ales în lucrări unde îmbină obiecte mecanice, lemn ars, furci, pîlnii, realizînd un fel de colaj. În sculptură, metoda colajului e descripție, narațiune („Lira", „Contrabas", „Copil cu floare", „Ferma părăsită" — lucrare aflată la muzeul de artă din Los Angeles). Cred că în acest mod de a crea se realizează Arămescu pe sine. Mitul cristic este însă foarte frecvent în opera lui și aceasta are semnificație și tîlc. („Roata", „Băiatul cu floarea" „Troiță"). Există o apropiere obsedantă de arta artizanului român. Alte lucrări fac trimiteri la Brâncuși, trimiteri doar, nu similitudini de structură. („Coloană dacică", „Voievodul și doamna", „Coloana strămoșilor"). La C. Arămescu sînt speculate formele naturii găsite și asamblate („Strigătul", „Putere", „Aripa"). La Brâncuși se poate vorbi de o speculație filozofică. În consecință, „Stîlpul totemic" la Brâncuși — amintesc doar „Spiritul lui Budha" — este sinteza unor legi ale spiritului creator, perfect transpus în sinteze ale formei. GEORGETA ARĂMESCU-ANDERSON, mai viguroasă decît fratele ei, a început prin a crea opere (impropriu spus) abstracte ca „Judecata de apoi", „Cosmos", „Pădurea fermecată" (titlu neadecvat) și „Bizantină". Apoi condensează pe suprafața unui tablou — împărțit sugestiv și modern în parcele de factură coloristică românească formele realizate de fratele ei, forme mecanice și figuri umane. Ea exprimă într-un limbaj, nu în totalitate pictural ci și grafic, raporturile dintre individ și experiența lui. Amintirile unor scene de familie sau intime sînt reprezentate în tablouri ca : „Zid de mînăstire", „Fratele și sora", „Moldova". Aducînd un omagiu sculptorului, Georgeta Arămescu ajunge la o nouă formulă plastică deosebită de aceea de la începutul carierei sale. Este interesant folosit în tablou elementul decorativ al covorului românesc : ca suită de semne. El conversează cu **suprafețe-registre**, unde sînt imaginate animale fantastice, icoane, nuduri, creneluri de cetate, forme sculpturale, spațializate după legile perspectivei ori lucrate „á la plate". Acest tip de asociație trimite undeva la modalitatea de a construi și fantaza a **artei gestuale** și a suprarealismului. Motivul național în acest context are valoare de simbol. Originală fabulație ! În esență dramatică, pictura lui Constantin și Georgeta Arămescu relevă condiția unui Orfeu exilat în ținuturi străine și uscate, un cuplu ce poartă în opera lor același mesaj.

Alexandru MARCHIȘ

Formația „Sideral"

Constituită în februarie 1966, formația e compusă din : Liviu Tridan — chitară bas, vioară, solist vocal ; Vlad Gavrilescu — chitară — armonie, solist vocal ; Winxler Mugur — solo chitară, vioară ; Drăgan Mircea — orgă ; Mihăescu Ștefan — baterie ; Cezar Tătaru — solist vocal. Cvintetul a debutat în iulie 1966 la Televiziune, într-un spectacol de varietăți, cu piesa „Mîndruliță din Banat". Solistul vocal, posesor al unor calități vocale specifice interpretării genului „beat", a debutat în vara aceasta pe litoral, lansînd melodia lui Temistocle Popa — „Mereu cînta", în aranjamentul formației. Înțelegerea profundă a partiturilor ca și fantezia improvizațiilor dovedite de membrii formației, disciplina de ansamblu (deși nu există un conducător) au ca efect îmbinarea în chip fericit a grupului de chitare cu ritmica, în cadrul unei sonorități orchestrale pe deplin omogene. Repertoriul cuprinde atît piese frenetice, prelucrări de melodii populare și ușoare românești și străine în aranjament propriu, piese preclasice (Winxler Mugur-vioară), cît și compoziții în stil propriu.

Printre piesele de „rezistență" ale formației se numără compozițiile personale : „Somnoroase păsărele" (L. Tudan), „Motanul" (Winxler Mugur — vioară), „Lacul" (melodie lansată în filmul „Ultima noapte a copilăriei"), „Archeopterix", „De aseară latră" (L. Tudan), prelucrările : „Răchită roșioară", „N-am noroc", lansate la televiziune și piese cunoscute ale formațiilor : The Beatles (Yesterday, Seargent Papper's, Lady Madona), The Kings, The Troggs, The Rolling Stones (Satisfaction), Bee Gees (Hollyday), Manfred Mann (Nighty Quinn) și The Box — Tops (The letter).

Programul, de o factură puțin obișnuită, a adus formației numeroase succese înregistrate cu filmul „Ultima noapte a copilăriei" (protagonist — Liviu Tudan), în spectacolul „Scandal la Boema", în emisiunile de la radio și televiziune, precum și în cele trei sezoane pe litoral.

„Sideral" și-a creat un renume justificat de succesele repurtate în confruntări (o astfel de confruntare va avea loc pe 16 octombrie la Casa studenților), cu cele mai bune formații ale genului.

Sebastian SÎRCĂ

confidențe

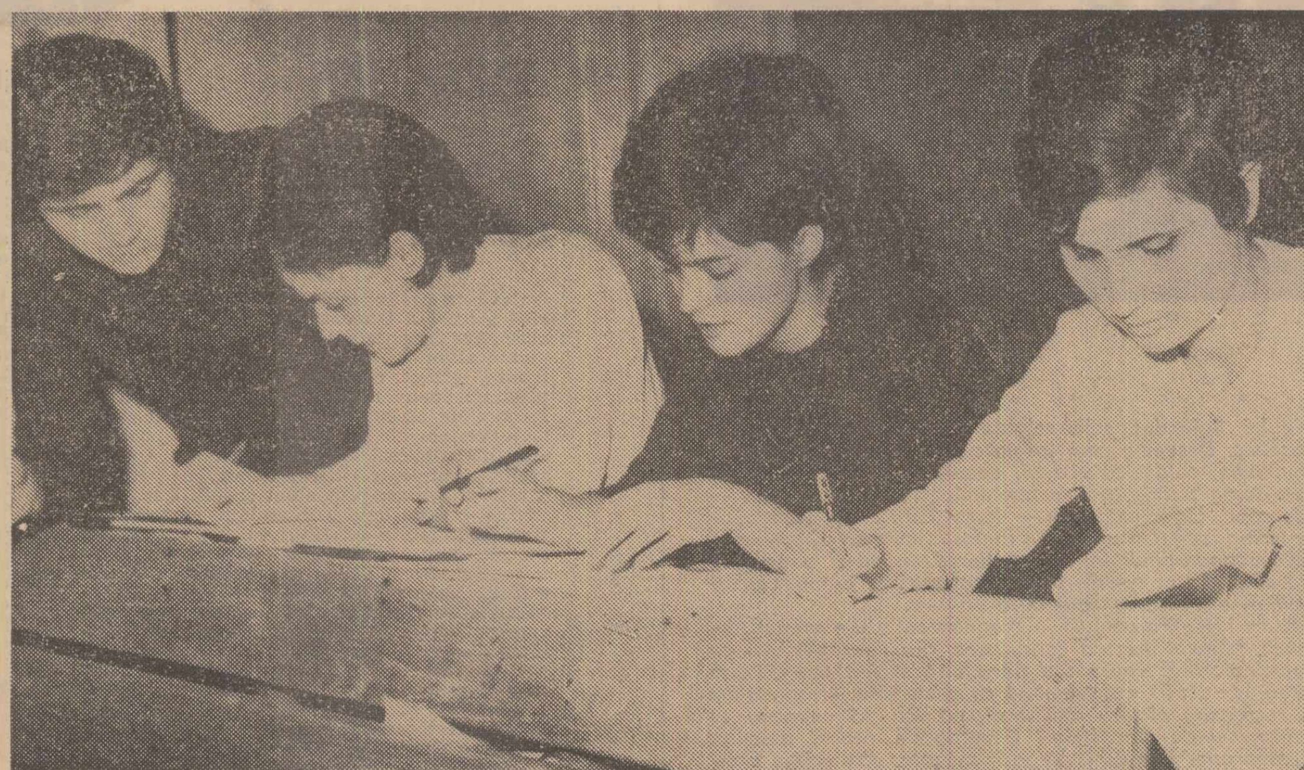
DISTANȚELE GEOGRAFICE NU POT UCIDE IUBIREA AUTENTICĂ

Am citit cu mult interes confidențele studentului Marian C. apărute în „Viața studențească" sub titlul „Ochii care nu se văd se uită... la alții ?" și ceea ce m-a îndemnat să aștern aceste rînduri este problematica deosebit de importantă pe care o dezbate scrisoarea. Starea de mare cumpănă în care se află colegul nostru este motivată într-o anumită măsură, iar solicitarea pe care acesta ne-o adresează în rezolvarea ei ne face să fim receptivi la ea, transpunîndu-ne cu toată ființa în postura acestuia. Asistăm la frămîntările sufletești ale unui tînăr căsătorit care, hotărîndu-se să urmeze facultatea la sute de kilometri de soția lui, trăiește după un an de despărțire de căminul conjugal drama incertitudinilor, a solitudinii. Care sînt cauzele acestor îndoieli asupra trăiniciei instituției matrimoniale în contextul geografic oferit de paralele diferite de conviețuire ? Prietenul nostru ne descrie cu multă sinceritate circuitul afectiv al legăturii sale matrimoniale. Își iubește soția acum, după un an de despărțire, tot atît de intens ca la început. A apărut însă un element nou : suspiciunea. Soția, femeia pe care o iubește, este înzestrată cu un fizic frumos, este sociabilă, dezinvoltă, mereu cu zîmbetul pe buze. Pînă aici toate bune. Cu toate că amicul nostru nu are nici o dovadă asupra vreunei infidelități a soției, totuși, de la un timp încoace, începe să apară în cugetul și simțirea sa morbul bănuielii. Așadar, calitățile fizice și spirituale ale femeii iubite îi dau posibilitatea formulării de îndoieli. Judecînd astfel lucrurile, se comite o gravă eroare. Identificarea farmecului fizic, comunicativitatea, dezinvoltura cu eventuala infidelitate vitregesc dragostea și implicit aureola acesteia — căsătoria — de tot ce are ea mai sfînt : încrederea deplină a partenerilor unii în alții. Sînt convins, dragă Marian C., că atunci cînd te-ai hotărît să urmezi facultatea nu ți-ai pus probleme legate de fidelitate. Dacă ți le puneai în sens negativ și dacă o iubeai sînt convins că găseai o altă modalitate de a urma facultatea. Cum însă te-ai hotărît să urmezi la cursurile de zi și în același timp să acorzi mandat de încredere soției, înseamnă că între voi a existat multă afecțiune și tot așa de multă sinceritate. Faptul că după un an de despărțire îți pui probleme legate de sinceritatea raporturilor dintre voi mi se pare nemotivat. Nu ești singurul, dragă colega, care studiezi la sute de kilometri departe de soție, și chiar dacă ai fi, acest lucru nu trebuie să-ți ridice probleme. Bănuielile tale nu sînt motivate pentru că nu au o bază logică și nici afectivă. Cred că aceste suspiciuni sînt izvorîte și din o insuficientă cunoaștere a oamenilor, a prietenei tale de viață. Se întîmplă de multe ori că sîntem nedrepți cu tovarășele noastre de viață. Gelozia are de nenumărate ori multe ingrediente de egoism exacerbat, pe deplin nejustificat. Sfatul meu, dragă prietene, este să nu-ți mai pui astfel de probleme, ci să-ți continui studiile la cursurile de zi — acest lucru fiind totodată și un act de încredere deplină care trebuie să existe între voi.

Distanțele geografice nu pot ucide iubirea autentică !

Mihai MITEA

ANUL I PE PRIMUL PLAN-ACU



Problema rămîne în discuție...

A început anul universitar de mai bine de două săptămîni. În aproape toate centrele universitare au avut loc „balurile bobocilor" pe care ne-am obișnuit cu toții să le denumim tradiționale, să facem nesfîrșite referințe la ele, așa încît, ori de cîte ori e vorba de anul I, se pomenește în primul rînd de „balul bobocilor". Dar dincolo de el, ce mai este ? Cine se mai interesează de boboci după bal, măcar ca o simplă curiozitate ? Nu vrem să insinuăm nimic, nici să căutăm cu tot dinadinsul pete în soare cînd ne referim la activitatea organizațiilor U.T.C., asociațiilor studențești ori decanatelor (și nici să fim moraliști prescriind rețete), dar o situație profesională (și nu numai profesională) perpetuată ani de-a rîndul la primul an de studiu din facultăți ne-a dat tuturor o experiență mai mult decît descurajatoare. De ce nu se trag învățămintele respective ? De ce nu se iau măsuri ? De ce, în fine, după balurile bobocilor (despre a căror organizare să nu mai vorbim), nu se mai ocupă nimeni ? Nu sîntem pesimiști dar întrebările de mai sus sînt tot atîtea probleme de al căror răspuns depind în mare măsură și rezultatele pe care, la sfîrșitul anului universitar, le obțin studenții anului I. În anul universitar trecut procentajul repetenților și restanțierilor în facultăți a cunoscut cea mai mare proporție la anul I. Se știe că trecerea de la o formă de studiu la alta, de la liceu la facultate, implică o serie de probleme, și noi și dificile, probleme de metodă și organizare în studiu. Cum se face trecerea la studenție și încadrarea în normele impuse de ea ? La cele o mie și una de probleme și tot atîtea întrebări legate de situația anului I (și care au sugerat și titlul anchetei de față), acum, cînd anul universitar abia a început și cînd încă se mai pot lua o serie de măsuri concrete, am consultat deopotrivă părerea unor cadre didactice și a unor studenți din diverși ani de studiu și de la facultăți diferite, dar mai ales i-am consultat pe studenții din anul I — cei mai în măsură să cunoască situația actuală. În ordine absolut întîmplătoare, cîțiva din cei peste 50 de anchetați ne-au spus :

CONSTANTINESCU ADRIAN, anul I, Filologie, București : *Ce s-a făcut pentru noi ? Nimic sau aproape nimic. Un bal al bobocilor, desfășurat în prima sîmbătă, un bal care de fapt a fost numai* cu numele *al nostru. Pe boboci îi puteai număra pe degetele unei singure mîini. În rest, studenții din anii mari. Noi, cei în măsură să participăm la acest bal, cu invitații în regulă, abia puteam pătrunde în sala de dans prin îmbulzeală. N-a fost propriu-zis balul bobocilor, pentru că n-a avut nimic din ceea ce ne așteptam să aibă ; n-a fost programul visat de fiecare din noi. Nu vreau să fiu aspru însă aceasta este realitatea.*

DUMITRAȘCU MIHAI, anul I, Institutul politehnic, Brașov : *Din cîte știu exista (cîndva) o frumoasă tradiție a primirii bobocilor, una din acele „ceremonii", ca să le spun așa, ale primirii bobocilor. De ce nu s-a păstrat ?*

CĂTĂLIN PETRU, anul IV, Institutul politehnic, Iași : *Ce să mai vorbim ! Îmi amintesc că nici cînd eram eu în anul I nu se făcea nimic. Balul bobocilor, de care se face atîta caz, e ceva convențional. Puține baluri din acestea sînt într-adevăr ale bobocilor. Dar după ele nu mai știe (sau nu mai vrea nimeni să știe) nimic de boboci. De parcă nici n-ar mai exista...*

DAVID MIHAI, anul I, Filologie, București : *Poate părea un paradox dar noi nici pînă la ora actuală nu știm cîte examene vom da în prima sesiune. În afară de cuvintele de bun venit din prima zi, la deschiderea festivă a cursurilor, nu ni s-a mai spus nimic. Tovarășii profesori vin, își țin cursurile și după aceea pleacă. Ni s-au dat bibliografii imense. Ce să facem cu ele ? Cum să ne pregătim ? Cred că sînt puțini colegii mei de an care ar putea să răspundă. A fost balul bobocilor — o mare dezamăgire — și atît, în rest nimeni nu știe nimic. Nu-mi place să dau sugestii, dar o întîlnire cu studenții fruntași din anii mai mari (întîlnire în care să ne spună cîte ceva din experiența lor, cum se învață, cum se folosește biblioteca etc.) ne-ar fi folosit mai mult decît oricare promisiune făcută de reprezentanții U.T.C. pe facultate în ședința de alegeri.*

PACURARIU LETIȚIA, anul I, Institutul de educație fizică și sport, București : *Aș spune că anul I e un an-cheie în studenție. În fond, ca pretutindeni, începutul e cel mai important. Ziua bună... De ce nu sîntem ajutați să ne începem această zi de dimineață ?...*

DUMITRU SMARANDA, lector, Facultatea de matematică, Universitatea București : *Potrivit indicațiilor noii legi a învățămîntului, fiecare cadru didactic trebuie să răspundă de 10 studenți. La noi în facultate s-au dat indicații catedrelor să repartizeze oamenii și, în general, să se ocupe de această problemă. Pînă acum o acțiune deosebit de utilă pe linie profesională, și pe care am organizat-o deja, a fost axată pe „modul de folosire a bibliotecii". Tovarășii bibliotecari, într-o oră de seminar, au dat toate indicațiile studenților privind folosirea celor mai bune metode de studiu în bibliotecă.*

Organizarea „microgrupelor" de 10 studenți, de care să răspundă un cadru didactic, are multe părți bune dar încă ne mai aflăm în stadiul căutărilor. Care vor fi cei 10 studenți ? Pe ce criterii vor fi repartizați la un cadru didactic sau la altul ? Oricum, această repartiție nu trebuie, desigur, făcută la întîmplare. Și o altă problemă, foarte serioasă, a organizării muncii studenților din anul I, o constituie activitatea educativă din cămine. Directorii educativi ar trebui să fie numiți dintre cadrele didactice. *Pe această cale s-ar realiza mai ușor o apropiere de studenți, o cunoaștere a tot ce-i frămîntă zi cu zi.*

COSTINESCU CONSTANTIN, anul I, Institutul pedagogic, Suceava : *Am dat examenul de admitere, l-am luat și cu asta gata. Dar pe urmă ? Sînt convins că nu există student în anul I, cel puțin acum în primul semestru, care să nu fie puțin dezorientat după trecerea bruscă de la liceu la facultate. În această trecere e de la sine înțeles că avem nevoie de o anume inițiere. Să nu se creadă că cerem dădăceală. Totuși...*

ION STĂNESCU, asistent, responsabil cu munca culturală la Clubul I.E.F.S. București : *Avem un plan de activități cultural-educative pe institut. În el sînt incluse și cîteva acțiuni speciale pentru studenții anului I (turul orașului București, alcătuirea unor formații artistice, atragerea în cercurile de literatură, cine-foto etc.). Prin ele sperăm să avem în centrul atenției pentru mai multă vreme studenții care abia au intrat în Facultate.*

ÎNTREBĂRI, CĂUTĂRI, ACȚIUNI. ȘI, TOTUȘI, STUDENȚII ANULUI I RĂMÎN O MARE PROBLEMĂ ÎN DISCUȚIE. ANCHETA NOASTRĂ SE VREA SEMNALUL UNEI MAI VASTE ACȚIUNI, MAI RODNICE ȘI MAI PLINE DE ÎNVĂȚĂMINTE — AL UNEI ACȚIUNI DESPRE BILANȚUL CĂRUIA NE VOM SPUNE PĂRERILE LA FINELE ANULUI UNIVERSITAR.

Florentin POPESCU

Arhi

Școli m
special de
de același
pe scena
liceul ap
luni oferit
titudini c

Aș fi en
la rînd, c
că nu exi
din cei c
sfîrșit !" S
Cei zece l
destul de
veteranii
Această
puțin, atî
încă
are și o
hitectură
votați m
tere cît f
ați.
Se expl
tului-arhit
tuturor, d
puternice
de arhite
Student
decît stud
zile.
Gheorg
hai Cioc
Dan Krei
compun
clului.

Arhite
mărturie



Mirajul ecuato

Dintre cercurile invizibile care taie pămîntul și zodiile oamenilor, ecuatorul păstrează un ritual de înnobilare marinărească prin botezul apelor și stihiilor. Mutînd acest ritual în anotimpul mediu al vieții, traversarea unui ecuator, spre maturitate, poate fi considerată intrarea în facultate în sonurile unui Gaudeamus entuziast.

Această sărbătoare a primirii „bobocilor" se consfințește prin serbările tradiționale din luna lui octombrie. Un raid la balurile bobocilor de sîmbătă 5 octombrie deschide perspectiva cunoașterii unei atmosfere în care se intră cu emoție.

Universitatea București a organizat la Grozăvești un carnaval într-o sală decorată cu fantezie de un grup de studenți de la Arte plastice. Atracția a fost mărită de prezen
zici două" — formația
Barbu și formația „Sf

De la început trebu
zența în sală a une
șitoare de „exboboci"
și la celelalte carnav
seară — și dificultăți
au dus la busculade
zgomotoasă a unor
zarea atentă a echip
permis totuși desfă
serbării. A lipsit sol
„bobocilor" pe care
gheri, risipiți, printre
„beat".

Dificultățile bobocil
unele facultăți cu pro
Studenta Viorica Mor
Facultatea de limbă

...I SAU ÎN ÎNTREGUL AN?

...ctura, anul I - un examen de fidelitate

de muzică, arte plastice sau cu program
...ație fizică fac pregătirea pentru facultăți
...il. Candidații la I.A.T.C. vin cu stagiu lung
...amatori. Pentru universitate și politehnică
... că garantează reușita. În sfîrșit, cîteva
...întregime unui tratat de anatomie dau cer-
...-și descoperă vocația de medic.

...R EXISTĂ ȘI ARHITECTURA

...nat să-l cunosc pe acel care forțează 6 ani
...tinație, ușa de intrare la Filologie. Mă tem
...La Arhitectură, cazul nu e rar. Trei sferturi
... află numele pe listele fermecate zic : „În
...a a doua, a treia, a nu știu cîta încercare.
...ă reușiți „dintr-un foc" trebuie să se simtă
...heri, mai ales în primele săptămîni, între
... printr-o ambiție de atîția ani.
...ație curioasă, unică, pare fără cheie. Cel
...eme cît ideea anului I ca **an-examen** va fi
... suspiciune la noi. Dar tocmai acest sistem
...le însemnată : profesorii Institutului de ar-
...i siguri că studenții sînt trup și suflet de-
.... Nu-i important atît examenul de admi-
...atea de care dau dovadă „bătrînii" candi-

...stfel și mîndria de tip special a absolven-
...o mîndrie care poate să pară distantă
...re nu e decît reflexul supravegheat al unor
...iții studențești proprii numai Institutului

...n anul I nu se simte în primele zile altfel
... anilor I din țară. Urmează însă celelalte

...trătescu, Lucia Costache, Ioan Tiuță, Mi-
...Șerban Iancu, Viorel Marin, Aurora Badiu,
...și alți cîțiva care aprobă ce spun aceștia.
...tul unui arhitect văzut de la înălțimea so-

...RTRETUL UNUI NECUNOSCUT

...se învață cu muzică (pentru asta pot depune
...vecinii institutului). Sînt două categorii de



arhitecți : jumătate se consideră în principal artiști, ceilalți sînt siguri mai ales de virtuțile tehnice ale specialității. Din aceste motive, studiul se face în zodia tuturor artelor. Institutul are cercuri de teatru, pictură și sculptură, foto, film, cenaclu literar. Este, cred, singurul — sau printre puținele — din țară care are cinematecă proprie. Se editează și o revistă. Se face sport de performanță, dar nu orice fel de sport, ci de tradiție : rugbi și tir. Nu-i așa că sună aparte ? O echipă de rugbi alcătuită din intelectuali O sfidare pentru oricine își permite semidoct să așeze sporturile pe categorii de inteligență.

Mai există nopțile albe ale studentului de la Arhitectură. balurile de la Arhitectură, în decor particular și rafinat, expozițiile de la Arhitectură. Anul I e supus unor probe-șoc. Se știe, probabil, că dintre boboci, cine intră primul într-un atelier al anului VI e dezbrăcat și vopsit. Obicei cu pauze psihologice. De aceea, evenimentul e așteptat cu nerăbdare euforică de boboci. Sînt mai multe întîmplări absolut trăznite, pe care le repovestesc toți, cu orgoliu și le lasă moștenire și pildă. Acest orgoliu — în care eu cred — apare pentru că Arhitectura e un institut cu tradiții pe care și le cultivă și le respectă sfînt. Balul anului I, de exemplu, a fost pretutindeni în București simțit ca o obligație. O obligație ca oricare alta. Balul Arhitecturii se pregătește cu răbdare și talent. Organizatorii cultivă atent toate emoțiile. Se știe că va fi ceva „de pomină" și se trăiește cu febră apropierea nopții de carnaval.

SUB SEMNUL TRADIȚIEI

În multe ședințe U.T.C. am auzit vorbindu-se de tradițiile Universității București. Bunăoară, de tradiția studiului în bibliotecă. Dar e oare aceasta diferența specifică ? Ce aniversări speciale, ce obiceiuri de neimitat are studentul de la Filologie ? Nu le cunosc. Privind în urmă, la absolvire, arhitectul **vede idei.** Ale lui sau ale colegilor. Simte pulsul familiei.

O adîncă și perpetuă neînțelegere poartă imaginea arhitectului cu barbă, un fel de simbol al superficialității. Lăsînd la o parte suspiciunea naivă pentru neînsemnata frondă trebuie observat că barba o mai poartă și alții și că fiind un accident, de dragul varietății lumii, să-l acceptăm ori să nu-l acceptăm — dar fără nervi.

Iată-mă, făcînd elogiul arhitectului. Laud tradiția și înclinația spre individualizare. Consider spiritul Arhitecturii, cel puțin în acest moment, port drapelul spiritual al studențimii române.

O VIZIUNE A MESERIEI

Tradiției i se răspunde prin noutate. Nou, adică mai adecvat, considerînd factorii timp și context. Experiența anilor trecuți a dus la revizuirea programei. Noul începe cu anul I. Programa nouă e restructurată în esență pe ideea unei viziuni a meseriei, calitativ superioară celei vechi. Orele destinate „studiului formei" care înlocuiesc orele de desen ornamental tind să educe concepția despre lume ca ansamblu de forme prin necesitățile particulare ale meseriei. Reținem argumentele prof. arh. Anton Dîmboianu, șeful catedrei de Studiul formei :

„E unul din cursurile de bază ale anului I. Vizează două aspecte : „Amplificarea eficacității didactice în domeniul desenului, reprezentărilor și cunoașterii formelor. (În cadrul acestui deziderat s-a simțit nevoia unor noi metodologii în domeniul cunoașterii și educației vizuale.) „Intră în atenția catedrei formarea și modelarea capacității de proiectare în domeniul sistemelor de obiecte ce aparțin cadrului arhitectural. În această sferă de preocupări este inclus, evident, și studiul proiectării formelor industriale".

Proba de desen din cadrul examenului de admitere în institut în acest an a fost actul de naștere al noii orientări.

„Un examen loial. Surprinzător, inedit, dar în condiții absolut egale pentru toată lumea. A fost clar efortul spre obiectivitate și obiectivare".

Sînt declarațiile acelora al căror nume le-am amintit. Cîteva fraze cu greutatea unui motto universitar.

Elogiul arhitectului devine astfel o invitație la spiritul studențesc veritabil.

Tudor OCTAVIAN

CABOTINUL DIN RINGUL DE DANS

„Poftiți la balul bobocilor ! Intrarea liberă, nu pierdeți ocazia ! Boboci și boboace, e cel mai frumos bal din viața voastră" etc., etc...

Bobocii dau năvală. Boboacele sînt mai timide. Merg cîte trei-patru ținîndu-se de mînă. Ocolesc ringul de dans de cîteva ori, foarte preocupate, căutînd cu privirea pe cineva anume.

— Sînteți singure ?

— Nu, dar ne-am pierdut de grupul nostru.

— Stați cu noi pînă găsiți altul.

— Bine, dar...

— Dansați, domnișoară ?

Boboaca, roșie pînă în vîrful urechilor, acceptă invitația Partenerul este un băiat blond, înalt, drăguț. Nu pare boboc.

— La ce facultate ești bobocel ?

— La automatică — răspunde fata.

— Drăguț.

— Ce anume ?

— Că ești la automatică ! Îmi plac fetele de la automatică.

— Dar dumneavoastră ?

— „Dumneavoastră" se numește Doru și e în anul III — zise el, sărutîndu-i galant mîna.

— La ce facultate ești ?

— La o facultate în care... și oftă pierzîndu-și privirile-n gol.

— La ce anume ? întreabă curioasă boboaca.

Doru scoase legitimația „La teatru... fetiță scumpă".

— Și de ce oftezi ? E o facultate frumoasă.

Doru se uită la ea și zîmbește.

— În toată facultatea nu găsesc o fată ca tine.

— Cum, ca mine ?

— Așa drăguță, fără negreală pe ochi, fără păr vopsit, cu o aluniță adevărată sub ochișorul stîng. (Doru se apleacă și-i sărută alunița). De ce ții ochii-n jos ? Ridică-i ! Sînt atît de frumoși. Oh, ce păcat că s-a terminat tangoul ăsta minunat !

Boboaca îmbujorată de plăcere (atîtea complimente) acceptă și dansul următor. Dar, ce ghinion ! E un twist.

— Fetiță scumpă, twistul nu-mi place. Mă duc să fumez o țigară și mă întorc. Tangoul următor e al meu, nu-i așa ? Doru se depărtează după ce sărută îndelung mîinile fetei

Fata se reîntoarce în grupul ei.

Dansul următor e tot un twist. Doru — după ce a făcut un tur de orizont prin sală, se apropie de altă boboacă și foarte drăguț o invită la dans.

— Dar nu prea știu dansa twist — se scuză ea

— Sînt foarte încîntat să vă învăț.

Începe să-i explice

— Cred că ați mai dansat totuși.

— Da, la școală. Eram în echipa de dansuri naționale.

Doru ridică dintr-o sprinceană și zîmbește.

— Mă cheamă Marian. Pe tine ?

— Mariana.

— Încîntat.

— Și eu nu mai puțin. Ce an ești ?

— Patru.

— La mai mare ! Unde ?

— La filozofie.

— Drăguț

— Ce anume ?

— Că ești la filozofie Îmi plac filozofii, adică... filozoafele.

— Tu ?

— Tot filozofie Și tot IV

Doru explodează într-un hohot de rîs.

— Va să zică sîntem colegi. Dar cum naiba de nu ne cunoaștem ?

— Probabil că ești la fără frecvență.

„Doru" zîmbește stingherit.

— Eh, se mai întîmplă să nu-ți cunoști colegii. Bine că ne-am cunoscut acum. Aș vrea mult să ne mai întîlnim, recită el în crescendo.

— Ne vedem la facultate, îi șoptește fata pe ultimele dezarcorduri ale twistului

— Bine, spune el, dezumflat, și se depărtează grăbit.

• • • • • • • • • • • • •

După cîteva minute, la o bere cu mai mulți colegi.

La o masă. Doru cu o altă boboacă.

Asistăm la scene de mare tandrețe. Apoi, „boboaca" îi întinde foarte discret lui Doru o sută de lei Doru plătește. Chelnerul numără banii. Vrea să-i dea restul dar Doru ca un adevărat „gentleman" îl oprește După plecăciunea chelnerului îți dai seama că bacșișul a fost gras.

Și Doru pleacă împreună cu frumoasa și... bogata „boboacă".

• • • • • • • • • • • • •

Veniți la balul bobocilor ! Boboci și boboace, nu pierdeți ocazia. E cel mai frumos bal din viața voastră....

...ului

... „două mu-
...dusă de Sorin

...marcată pre-
...orități covîr-
... ca de altfel
... din această
... intrare care
... la asedierea
...nuri. Organi-
... de ordine a
... normală a
...tatea primirii
...m găsit stin-
...urile muzicii

... început în
...ea invitațiilor.
... anul I —
... — semnala

acest lucru adăugînd că așteaptă cu emoție capitolul „surprize pentru boboci".

Cupletele cu rol de inițiere și concursul de soliști care figurau în program au răspuns în parte acestor așteptări. Iată și un nucleu care se „numără" din prima toamnă — grupa 102 — anul I al Facultății de filozofie-sociologie — era prezentă „in corpore" la carnaval.

Și totuși, lipsa unor tradiții studențești — se pare o dominantă a vieții studențești bucureștene din ultimii ani — a pus peste emoția noilor studenți o umbră de regret. Studentul Gheorghe Chelmuș — anul I, Facultatea de matematică, și Paula Jugănaru — anul I Facultatea de limbă latină, așteptau la acest bal ceva care nu s-a produs — ceva cum numai la Arhitectură se mai întîmplă.

Dar elementul principal al serii rămîne atmosfera entuziastă și colegială. (Mi s-a revelat o lume nouă, spunea Gheorghe Chelmuș). Și dacă pe alocuri (la carnavalul de la Căminul studențesc 303) invitația la dans se făcea prin atingerea umărului stîng al invitatei cu palma deschisă — gest ținînd de ritualul medieval al investiturii și convertit aici într-un gest de nonpolitețe — aceasta nu poate înlocui atributele cunoscute ale civilizației studențești.

Cînd toate luminile s-au stins și doar ungherele mai păstrează ecourile muzicii, părăsim sala carnavalului alături de cei integrați în noua condiție și așteptăm, ca în fiecare an, ceva mai mult de la „carnavalul bobocilor" — poate organizarea lui pe facultăți sau pe grupe mai mici de facultăți ar fi o primă soluție — așteptăm o sărbătoare fastuoasă cu o paradă a bobocilor, cu ritualuri reînviate care au făcut dintotdeauna zona de poezie a vieții de student.

Pentru că trecerea ecuatorului nu trebuie uitată niciodată...

N. D. FRUNTELATĂ



ÎNCA UN PARTICIPANT LA DISCUȚIA NOASTRĂ DESPRE O. Z. N.:

JEAN CLAUDE PECKER

EVRIKA!

N-AM VĂZUT NICIODATĂ FARFURII ZBURĂTOARE!

Din nou despre arhidisputata problemă a farfuriilor zburătoare. Multitudinea declarațiilor legate de acest fenomen, poveștile fantastice care au incitat spiritele, zarva publicitară se pare că au pus în ofensivă lumea savanților. Deci, nu întîmplător, am solicitat în cadrul dezbaterilor pe care încercăm să le lansăm la pagina noastră de știință, sub titlul obișnuit **„UN PUNCT DE VEDERE"**, părerile unor oameni de știință din lumea întreagă.

Pentru început, transcriu scrisoarea care ne-a parvenit din partea directorului Observatorului astronomic din Nisa — **JEAN CLAUDE PECKER.**

Sperăm ca ea să trezească interesul studenților, să dea naștere unor opinii judicioase, să invite la meditații și la dorința sinceră de a stăpîni adevărul. Se înțelege că în numerele viitoare vom publica și alte păreri — pro sau contra O.Z.N.

Marta CUIBUȘ

CURICULUM VITAE

Jean Claude Pecker s-a născut la Reims — Franța, la 10 mai 1923. Actualmente este profesor de astrofizică teoretică și director al Observatorului astronomic din Nisa (între anii 1964—67 a fost secretar general al Uniunii astronomice internaționale).

S-a remarcat prin numeroase lucrări despre formarea razelor spectrale în spectrele solare, despre geomagnetismul de origină solară, despre abaterile de echilibru termodinamic local în atmosferele stelare, despre norii de praf circumstelari etc.

Sînt astronom. Am studiat adesea cerul din punct de vedere profesional. Îmi plac promenadele nocturne. Am văzut destule fenomene ciudate, fantastice, admirabile, destule spectacole grandioase. **Dar n-am văzut niciodată farfurii zburătoare. N-am văzut niciodată ceva care să-mi impună ideea ineluctabilă a unor vizitatori veniți de dincolo de limitele bătrînei Terre. N-am întîlnit niciodată un singur astronom care să aibă o părere diferită de a mea. N-am întîlnit niciodată un martor sigur care, „văzînd o farfurie zburătoare", să fie în stare să se exprime logic...**

În schimb, am citit un mare număr de mărturii care păreau sincere, am văzut chiar în presă „fotografii ale farfuriilor zburătoare" și în aceeași presă, de altfel, s-a vorbit cu violență despre scepticismul meu. Mi s-a întîmplat să descopăr chiar că anumite fenomene pe care le observasem (eu sau alți cîțiva) și care erau foarte naturale, firești, erau considerate de unii observatori cu imaginație drept farfurii zburătoare... Îmi permit să dau cîteva exemple tipice :

Într-o zi, pe malul Atlanticului, mai precis pe insula Oleron, de-a lungul Charentei, am observat deasupra continentului o splendidă furtună foarte localizată. A doua zi, ziarele din Paris scriau cu litere de-o șchioapă : „Farfurii zburătoare deasupra coastei Charentei". Mai mult ca sigur, cîțiva corespondenți observaseră manifestările acestui fenomen atît de rar și de impresionant, dar tot atît de bine cunoscut precum pulberea cosmică.

Într-o altă zi am primit la Observatorul din Nisa, una după alta, două comunicări telefonice care m-au informat despre prezența unei farfurii zburătoare spre sud-vest : formă ciudată, de culoare roză, viteză neregulată. Am privit, firește, și am văzut într-adevăr un obiect foarte inofensiv : unul din noile baloane sonde tetraedice folosite de meteorologii și tehnicienii spațiului. Destul de departe, la orizont, balonul era luminat de razele soarelui în apus care dădeau acestui cauciuc sintetic translucid o fantastică înfățișare.

Poate că istoria care urmează o să vi se pară remarcabilă și mult mai clară. La 16 august 1966 mai multe telefoane au atras atenția astronomilor din Nisa și Marsilia asupra neobișnuitei explozii a unui bolid. Acest soi de fenomen este perfect catalogat. E vorba de pătrunderea în atmosfera terestră a uneia din acele pietre meteoritice care rezultă din fragmentarea unei comete sau poate a unui asteroid. Această intrare, datorită frecării de aer, are drept efect frînarea bolidului, încălzirea suprafeței sale și adesea explozia acestuia, care se petrece la circa 100 de km deasupra solului și este vizibilă. Dacă bolidul este masiv, această explozie este însoțită de luciri roze și verzi, care provin din încălzirea, ionizarea și recombinarea subsecventă a moleculelor de aer care înconjoară obiectul. Deci, la 16 august 1966, spre orele 9 seara, explodează un bolid. Fenomenul durează cîteva secunde. Astronomii, ale căror aparate erau îndreptate spre o altă direcție a cerului, nu-l observă. Dar, cu siguranță, mii de oameni ieșiți la promenadă îl văd — fără nici un mijloc, de altfel, de a-i evalua distanța care-i despărțea de obiect. Colegul meu, directorul observatorului din Marsilia, dl. Charles Fehrenbach, și eu însumi am dat un anunț în ziarele din sud-est prin care rugam martorii să reconstituie, printr-un mod de triangulație statistică, traiectoria reală a bolidului. Am primit aproape 300 de scrisori : multe erau precise, clare, complete. Astronomul din Marsilia, dl. Guigay, le analizează și publică rezultatul : traiectoria a fost calculată cu o marjă de cca. 1 km., astfel încît poziția locului se afla pe verticala exploziei și implicit înălțimea acestei explozii.

Acest calcul s-a dovedit just : s-a găsit o bucată meteoritică în regiunea prevăzută. Dar ceea ce mi s-a părut interesant însă a fost faptul că, din cele 300 de scrisori primite, cîteva zeci afirmau convingerea că era vorba de o farfurie zburătoare. Trei dintre ele cuprindeau cîte un desen al așa-numitului bolid-farfurie. Pe unul dintre aceste desene autorul a imaginat și hublourile pe care, chipurile, le-ar fi văzut.

Am susținut (și e părerea multor astronomi din lumea întreagă) **că pretinsele farfurii zburătoare sînt, de fapt, o cantitate de fenomene diferite, dar care au ca trăsătură comună un caracter insolit : baloane, sonde, halouri, meteoriți, pulbere cosmică.**

În anumite cazuri, diverse rachete militare în curs de experimentare pot fi luate drept farfurii. Și interesul (adesea invocat de amatorii de farfurii pentru a-și justifica fanteziile) unor mari state ar putea fi legat de acest tip de pretinse farfurii zburătoare.

În mod cert, nu neg sinceritatea majorității observatorilor : și adesea eu însumi nu pot spune, ex abrupto, ce fenomen fizic sau uman este la originea unei astfel de observații. Ceea ce înseamnă că înclin să cred că există „aparate sau fenomene neidentificate" și poate chiar neidentificabile — și afirm aceasta datorită faptului că în momentul de față nu posedăm date suficiente despre ele.

Alte observații cu privire la pretinsele farfurii zburătoare sînt cu adevărat trucaje amabile : și presa a publicat destule fotografii de acest gen.

Îmi permit dar să stigmatizez cu vigoare acest soi de gazetărie de senzații. Acțiunea respectivă are drept scop să discrediteze nedrept adevărata cercetare științifică și pe savanți.

Asemenea povești intoxică publicul, care nu vede decît farfurii zburătoare acolo unde în anul 1000 pămîntenii vedeau săbii celeste suspendate și în anul 1914 zepelinuri dușmane. Imaginația omenească e atît de săracă încît se inspiră în orice timp din miturile și realitățile momentului : nu este oare semnificativ faptul că farfuriile zburătoare și marțienii apar tocmai în momentul în care omul încearcă explorările sale în spațiu ?

Desigur, această convingere nu mă împiedică de loc să fiu sigur că există viață în Univers. Ea există, se știe aproape cu certitudine, pe Marte, dar fără îndoială, foarte elementară ; ea ar putea exista pe Venus ; ea există, (0 !) de cîtă vreme, pe Pămînt. În Univers există viața pe milioane și milioane de planete ca a noastră, în jurul altor sori, stele nenumărate de pe firmament.

Dar problema pusă nu este aici cea a existenței vieții, ci aceea a comunicării cu ființe extraterestre evoluate. Or, dacă acestea există, se află la asemenea distanțe încît luminii i-ar trebui ani să le parcurgă. Zeci, sute de ani... E clar că vizita extratereștrilor este mai mult decît imposibilă, chiar dacă ar fi ceva mai evoluați decît noi.

Atît de improbabilă, că un observator al pretinșilor vizitatori spațiali ar putea să fie atins de schizofrenie sau, mai simplu, să aibe tulburări de percepții și halucinații.

E drept că, înainte de a vizita Pămîntul, extratereștrii ar putea să adreseze mesaje : de aceea, anumiți indivizi au căutat în ceruri ceva emisiuni extraterestre, cu semnale care implică o voință, o intenție ; proiectul Ozma, adus la observatorul american din Greenbank a urmărit alt scop : cercetarea a fost dezamăgitoare și experiența abandonată. Dar ideea și-a făcut cale într-o anume presă ; astfel, fiecare nouă descoperire astronomică, radiosursele periodice, pulsarii etc... erau considerate drept dovada unui mesaj de la frații noștri necunoscuți : faptul că o rază era de o intensitate variabilă cu o periodicitate perfectă a fost prezentat drept argument valabil ; dar e clar că e vorba de o absurditate : cîte fenomene foarte naturale sînt perfect periodice ! Și cine, deci, ar putea invoca o „intenție" oarecare pentru a le expliza originea ? Ziua și noaptea, anotimpurile, toate fenomenele pendulare.

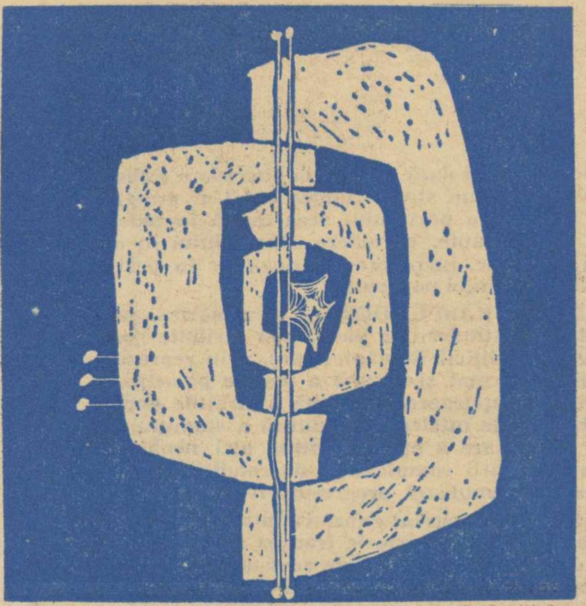
Este, de asemenea, o dovadă în plus care aruncă îndoiala asupra posibilității de a comunica dintr-odată cu ființele extraterestre.

Noi avem, pe Pămînt, posibilitatea de a întîlni ființe foarte terestre, protozoare, lilieci, furnici, rechini cu care comunicarea este foarte dificilă, chiar de neînchipuit.

Această comunicare este tot atît de dificilă ca și unele triburi rămase în sălbăticie. Mai mult decît atît, această comunicare este tot atît de dificilă cu ceilalți oameni, bărbați sau femei.

Dar vai, „farfuriștii" confundă cu plăcere noțiunile de posibilitate și probabilitate. Ceea ce este posibil dar foarte improbabil pentru ei, devine quasi-certitudine. **În loc de a căuta să comunicăm cu improbabilii noștri vizitatori, într-un improbabil limbaj, n-ar fi preferabil ca oamenii să încerce să se înțeleagă între ei ?**

Este fără îndoială o banalitate să spui că cea mai presantă problemă de care epoca noastră trebuie să se ocupe este PACEA, condiție necesară a afirmării demnității umane pe întreg pămîntul. Dar această „banalitate" te face să te întrebi datorită căror raționamente este atît de dificil de realizat : studiile, mai întîi, asupra demografiei galopante, asupra problemelor de care se leagă foamea, sînt fundamentale. Ele antrenează considerațiuni mai economice asupra piețelor și saturării lor, asupra a ceea ce se cheamă ajutor pentru țările slab dezvoltate și, normal, ea trebuie să conducă la căutarea unor soluții, în afara conflictelor armate sau de interese locale. Să luptăm împotriva unei agriculturi neproductive, pentru ameliorările tehnicii, împotriva falselor soluții și demistificări ale rasismului, ale naționalismului ascuțit, ale autarhiei economice și ale imperialismului. Sînt probleme foarte umane, foarte terestre, și mi se par, mie, astronom, ca fiind cele mai urgente și mai... umane.



Antropologie culturală — aceasta este denumirea unei discipline relativ noi, care a înrolat în ofensiva sa îndreptată spre cunoașterea omului nenumărați studenți și profesori ai universităților americane, constituind totodată obiectul a numeroase congrese științifice internaționale. În articolul de față vom încerca să prezentăm cititorilor noștri aspectele esențiale ale acestei științe de viitor.

ANTROPOLOGIA CULTURALĂ

„Antropologie" ne este, cel puțin într-o mică măsură, un termen familiar. Avînd la origine două cuvinte grecești (anthropos = om, logos = cuvînt, studiu), termenul „antropologie" desemnează acea ramură a științelor naturii care studiază omul, originea și evoluția lui biologică. Această disciplină își datorează începuturile antichității; pe atunci ea era înglobată în medicină, anatomie, istorie și geografie, fiind prezentă în operele lui Herodot, Hipocrat, Aristotel. Apariția lucrărilor lui Charles Darwin a transformat antropologia într-o știință de sine stătătoare, ridicînd termenul la rang de noțiune științifică și dăruindu-i o largă circulație. La sfîrșitul secolului trecut, eminentul profesor american Franz Boas activa neobosit, orientînd studiile antropologice spre aprofundarea istoriei culturii. Începînd cu deceniul al 3-lea al secolului nostru, această tendință se conturează tot mai precis, impulsionată de cercetările laborioase ale unor savanți de renume, ca Ruth Benedict, Margaret Mead sau Ralph Linton. Consecință firească a acestei orientări: în terminologia științifică contemporană termenului clasic „antropologie" i se conferă numai semnificațiile restrînse ale antropologiei fizice, punctată de studii în mare majoritate genetice.

Cercetările lui Boas acopereau o mică arie psihologică. Școala americană modernă de antropologie a înăbușit această carență, utilizînd pe larg psihologia în studiile antropologice. Aceasta în decursul încercărilor febrile de a transforma antropologia într-o știință a omului total — ființa umană considerată ca individ și grup social, privită în spațiu și timp. O asemenea finalitate impunea strînsa colaborare a diferitelor științe ale omului: etnografia, etnologia, antropologia fizică, sociologia, psihologia. Așadar, **antropologia culturală, ramură modernă a antropologiei, studiază omul prin cercetarea comparativă a culturilor diferitelor popoare în stadii diferite de civilizație, folosind datele furnizate de celelalte științe, al căror principal obiect este omul.**

Această interpretare, chiar dacă este foarte aproape de adevăr, poate fi calificată drept curajoasă, întrucît s-au purtat și se poartă încă numeroase discuții în privința stabilirii precise a granițelor preocupărilor și terminologiei fiecăreia dintre disciplinele științifice închinate omului. Fapt este că o discuție purtată în jurul anului 1960 de către savanții G. P. Murdock (american) și R. Firth (englez) a stabilit (cel puțin atît) că antropologia culturală și cea socială au făgașe diferite de cercetare.

Discuțiile asupra domeniilor de cercetare și terminologie au pornit de la „ambiția" celor mai importante științe ale omului — antropologia culturală, sociologia și psihologia — de a discuta problema raportului dintre cultură, societate și personalitate. Fiecare disciplină din „triumviratul omului" realiza, nu fără părere de rău, că nu poate întreprinde studiul „omului total" fără a colabora cu celelalte două. Cooperarea ridica însă două dificultăți majore: 1) lipsa unui expert, ale cărui cunoștințe să înglobeze toate cele trei discipline și 2) lipsa unei terminologii unificate și adecvate.

Prima dificultate s-a rezolvat prin prezența de mare prestanță științifică a savantului Ralph Linton (1893—1953), eminent culturolog și sociolog, care era în măsură să studieze și problemele personalității umane, grație intenseí sale colaborări cu psihologii, mai ales cu profesorul Kardiner. Profesor la universitățile Wisconsin, Columbia și Yale, R. Linton a întreprins îndelungate studii pe teren în Guatemala, New Jersey, Illinois, Colorado, insulele Marchize, Madagascar. Cele mai importante lucrări ale sale sînt următoarele (redăm titlurile numai în traducere): **Studiul omului, Fundamentul cultural al personalității, Cultura și tulburările mintale, Pomul culturii.** Trebuie să mai amintim, în afară de studiile de mai mică întindere publicate în diferite reviste, două contribuții importante ale lui R. Linton la lucrări colective de mare anvergură: **„Scopul și obiectivele antropologiei" și „Situația actuală a lumii în perspectivă culturală".**

Lui R. Linton i-a revenit sarcina de a rezolva și cea de-a doua dificultate din calea colaborării științelor omului: terminologia. Eludînd elementele particulare și superflue el folosește definiții și termeni care cuprind elemente comune celor trei discipline. În cele ce urmează vom trece în revistă cîteva dintre cele mai signifiante idei ale savantului a cărui operă, citată mai jos, reprezintă o ilustrare de înaltă ținută a antropologiei culturale.

„Psychic needs" și definiția culturii **„The Cultural Background of Personality"**, apărută în traducere românească sub titlul „Fundamentul cultural al personalității", operă de seamă a lui Ralph Linton, pornește de la ideea că „trebuințele individului constituie motivațiile comportamentului său și că ele, prin intermediul acestuia, sînt răspunzătoare de faptul că societatea și cultura devin operante". În afară de trebuințele fizice (de hrană, de somn, sexuală), omul are numeroase alte trebuințe, de o natură nu tocmai bine definită, pe care R. Linton le numește **„psychic needs" — trebuințe psihice.** Acestea sînt 1) **necesitatea unui răspuns afectiv** din partea altora, fără de care apare sentimentul singurătății; 2) **necesitatea de securitate pe termen lung** — lipsa acesteia spoliază trăirea satisfacțiilor prezente și face să dispară motivația comportamentelor orientate spre viitor; 3) **necesitatea noutății experienței,** care constituie, în ultimă analiză, una din forțele motrice ale progresului.

Omul acționează pentru satisfacerea acestor trebuințe, atît prin **acțiunile sale explicite,** descoperite, (mișcările vizibile: mersul etc.) = **overt,** cît și prin cele **implicite,** ascunse (gîndirea etc.) = **covert.** Dar ambele categorii de acțiuni umane au loc în societate, întrucît specia omenească trăiește de mult sub semnul grupului organizat, care „a înlocuit individul ca unitate funcțională în lupta pentru existență" (R. Linton, op. cit.). Studiul individului trebuie raportat la studiul societății, iar acesta trebuie orientat asupra culturii. Cultura, în accepția științifică a termenului, semnifică **modul total de viață al oricărei societăți,** în care înglobăm atît spălatul vaselor și conducerea automobilului, cît și cunoașterea literaturii și a muzicii. Așadar, înțelegem prin cultură totalitatea procedeelor și mijloacelor folosite de om pentru a răspunde în mod adecvat solicitărilor mediului și pentru a-și satisface trebuințele. Reproducem definiția propusă de R. Linton: **„O cultură este configurația comportamentelor învățate și a rezultatelor lor, ale căror elemente componente sînt împărtășite și transmise de către membrii unei societăți date".**

Pentru a facilita înțelegerea acestei definiții, reamintim că învățarea, gîndirea etc. sînt forme de comportament analoage, pe planul materiei superior organizate, cu mișcările musculare implicate în multitudinea proceselor tehnice. Termenul „rezultate" ale comportamentului înglobează cunoștințele, sistemele de valori și atitudinile. Definiția se extinde și asupra rezultatelor materiale ale comportamentului, adică asupra culturii materiale, care are o covîrșitoare importanță în procesul făuririi personalității umane.

Așadar, conceptul de cultură cuprinde fenomene 1) materiale, 2) cinetice, 3) psihologice. Primele două categorii constituie **aspectul explicit** al culturii, iar cea de-a treia **aspectul implicit.** Dacă cele trei categorii de fenomene nu reușesc să satisfacă trebuințele fizice și psihice ale omului, apar singurătatea, angoasa și plictiseala, trei maladii catastrofale de care suferă uneori individul.

Cultură și personalitate. După ce a trecut în revistă aspectele culturale și sociale ale existenței omenești, Ralph Linton se oprește asupra psihologiei individului. Iată definiția personalității propusă de el: **„Agregatul organizat de procese și stări psihice aparținînd individului".** Nu vom prezenta detaliat teoria personalității a lui Linton, deoarece, pe de o parte, ne interesează numai **problema raportului personalitate-cultură,** iar pe de altă parte ținem seamă de recunoașterea de către însuși autorul a neputinței experților de a desluși clar procesele de formare a personalității. Această imposibilitate există ca urmare a inexistenței cunoștințelor și tehnicilor adecvate studiului factorilor înnăscuți, factorilor de mediu, interacțiunilor sau a eredității — toate fiind elemente fundamentale ale formării personalității. Se recunoaște că, printre factorii care modelează personalitatea, putem include, fără teama unei erori, **cultura.** Aceasta se impune în procesul formării personalității fie sub forma comportamentului adulților față de copil, fie sub aceea a asimilării de către individ, în tot cursul existenței sale, a modelelor de comportament ale societății. Cultura acționează asupra personalității începînd din copilăria omului și continuînd în tot cursul vieții sale, oferindu-i mereu noi modele de comportament; ea răspunde astfel unei necesități de perpetuă înnoire, impusă de procesul de maturizare. Această desfășurare a integrării individului în cultura societății are ca rezultat risipirea îndoielilor sale și obținerea unui aproximativ perpetuum mobile de satisfacție personală.

Fiecare societate are cultura ei cu influențe asupra formării personalității; concluzia — membrii diferitelor societăți sînt caracterizați de norme diferite de personalitate. La această diferențiere contribuie substanțial prezența membrilor familiei individului, în primul rînd, și a celorlalți oameni, în al doilea rînd.

„Pe scurt, scrie Ralph Linton, **cultura trebuie să fie considerată drept factorul dominant în determinarea tipurilor fundamentale de personalitate din diferitele societăți".**

Cristian GRIGORIU

dialectica ideilor

POPULARITATEA POLITICII NOASTRE EXTERNE

Am fost în ultimul timp martori şi participanţi entuziaşti la ample colocvii de opinie publică, am trăit căldura directă a mitingului, a întîlnirii şi dialogului cu conducătorii de partid şi de stat, ne-am exprimat cu toţii în forumul popular al elaborării comune a politicii ţării noastre.

România e o ţară cu o tradiţională vocaţie a păcii. În concertul politicii europene diplomaţia românească s-a constituit de veacuri ca un factor militant în îndepărtarea primejdiilor care ameninţau nu numai fiinţa noastră naţională, ci şi a altora. De aceea, prima constantă a politicii noastre a fost, mai întîi, respectul în construirea raporturilor cu celelalte popoare, respectul nobil faţă de viaţa şi munca tuturor celor care, la rîndul lor, au respectat viaţa şi munca noastră. Pe firul unei istorii bimilenare s-a degajat ca o fizionomie proprie a acţiunii politicii româneşti faptul că a slujit apărării unor drepturi fundamentale ale poporului.

Mai mult ca niciodată am înţeles că orice popor, mare sau mic, poartă răspunderi esenţiale faţă de soarta păcii. Dezbătînd în marele areopag al ţării acţiunile noastre politice am învăţat că politica externă, ca şi cea internă, implică în dimensiunea ei larg populară demnitatea şi răspunderea fiecăruia de a se simţi coautor, sinceritatea şi realismul.

DEMNITATE — împletită cu o mîndrie legitimă pentru prestigiul cucerit, pentru faptul că sîntem primiţi şi ascultaţi cu respectul cuvenit unor soli ce aduc cuvîntul înţelept, cumpănit şi sincer al păcii. Acţionînd necontenit în direcţia principiilor fundamentale ale politicii marxist-leniniste — egalitatea în drepturi, respectul independenţei şi suveranităţii, neamestecul în treburile interne — am înţeles că demnitatea noastră are acoperire în responsabilitatea asumată conştient a cauzei socialismului şi păcii.

„Militînd în acest spirit, noi am cîştigat, după cum ştiţi, mulţi prieteni în Europa şi pe toate continentele. Considerăm că în acest fel ne-am adus o contribuţie preţioasă la cauza destinderii în lume" sublinia tovarăşul NICOLAE CEAUŞESCU la mitingul organizat cu ocazia deschiderii noului an universitar.

SINCERITATE — resimţită ca o necesitate şi o condiţie a politicii, practicată ca un principiu, e legată în acelaşi timp de garanţia, de chezăşia larg populară a acţiunilor partidului.

Exista în trecutele regimuri o senzaţie de desprindere, de separaţie a indivizilor faţă de politica externă, o inerţie alimentată deseori de o sinceritate frustată. Deschis şi sincer partidul ne pune acum în faţa situaţiilor şi evenimentelor prin care trecem, apelînd la luciditatea şi responsabilitatea noastră, cerîndu-ne maturitate şi întărindu-ne astfel maturitatea dobîndită.

Pentru noi, sinceritate e ceva mai mult, un corolar al încrederii. Şi dacă vorbim de încredere trebuie să remarcăm ca un statut fundamental al practicii politicii externe a partidului acea dublă încredere, de vase comunicante, încredere a partidului în oameni şi, reciproc, încredere a oamenilor în partid, catalizator al voinţei poporului.

REALISM ŞI RĂSPUNDERE — în urmărirea perseverentă a destinderii şi păcii, iată atribute permanente ale politicii României care, prin reprezentanţii ei, a afirmat şi afirmă o poziţie principială, de respect şi înţelegere, confirmă aspiraţiile popoarelor. Dincolo de înţelegerea matură a stadiului actual de dezvoltare a epocii, simţim aici neobositul travaliu al creării complexului de condiţii care favorizează şi stimulează progresul civilizaţiei.

„România — un cuvînt expresiv între toate numele de ţări — scria un istoric francez într-un număr recent dedicat ţării noastre de revista „Les Cahiers de l'Histoire", — România un nume simbol, deoarece este reprezentativ pentru permanenţa şi perseverenţa României şi a civilizaţiei romanice de-a lungul istoriei unui popor. România este mîndră că străvechea sa tradiţie de luptă împotriva asupririi se împleteşte cu o constantă tradiţie de progres".

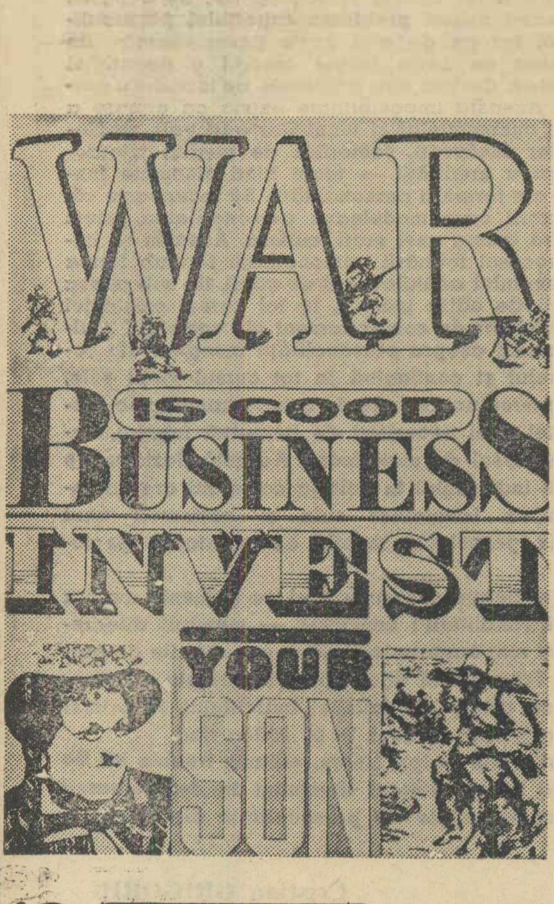
Prin cea mai structurală dintre identificări, trăim astăzi viu, semnificativ, istoria patriei noastre pe măsură ce o făurim...

Marin POPESCU

Flash

Satira... şi campania electorală

„Războiul e o afacere bună, investeşte-ţi copilul" — *scrie pe afişul reprodus în fotografia alăturată. În campania electorală americană afişul-manifest (numit „poster") a căpătat deja reputaţie. Inventivitatea grafică s-a intîlnit aici, însă, în mod neaşteptat, cu verva satirică şi nu e de mirare că autorii celor mai reuşite afişe sînt studenţi.* „Tineretul american, decepţionat de viaţa politică, — *scria un ziarist italian* — simte o violentă nevoie de distrugere a imaginilor şi simbolurilor tradiţionale în care omul mijlociu identifică mituri devalorizate".



Dialog cu JOHN GARVEY, conducătorul formaţiei de jazz a Universităţii din Illinois

JAZZUL, EXPRESIE A PERSONALITĂŢII

Cu toate că membrii orchestrei de jazz a Universităţii Illinois (S.U.A.) sînt foarte tineri, ei pot vorbi convingător despre succes. Premiile obţinute, atît la festivalurile americane cît şi la cele organizate în alte ţări, îi îndreptăţesc să facă acest lucru. John Vilson, criticul ziarului „New York Times", aprecia „aranjamentele lor muzicale, variate şi originale". După ce ne-am convins că „priza" la publicul român a fost deplină, avînd în faţă imaginea unei săli aplaudînd frenetic, în semn de preţuire pentru arta muzicală înaltă, ne-am adresat conducătorului formaţiei, John Garvey.

Rep. : Care sînt considerentele dumneavoastră personale despre jazz ?

John Garvey : In primul rînd cred că nu trebuie făcută o delimitare între diferitele forme muzicale : muzică simfonică, clasică, jazz... Părerea mea este că de fapt există un singur fel de muzică. Şi această muzică include diferite modalităţi, aspecte, forme. Un interpret de muzică alege acea variantă care îl poate reprezenta cît mai fidel. Te dăruieşti muzicii clasice pentru că ea corespunde personalităţii tale, jazzului pentru că îţi exprimă muzical poezia interioară. Muzica este o prezentare în exterior a ceea ce oamenii au interiorizat.

Rep. : Care sînt modalităţile muzicale pe care le promovaţi ?

J.G. : Noi promovăm o mare varietate de tipuri de jazz, dar toate ne exprimă. Aceasta rezultă din interferenţa particularităţilor fiecărui membru al grupului. Putem fi, muzical vorbind, mai sensibili sau mai vulgari, simpli ori elevaţi, calzi sau rezervaţi. Şi asta pentru că unii dintre noi au sentimente de o natură sau de cealaltă. Sîntem, tocmai din aceste considerente, interpreţii atît ai unor melodii de „hot jazz" (jazz fierbinte) cît şi de „cool jazz" (jazz rece). Promovăm, deci, jazzul care ne este caracteristic, ni-l adaptăm pe cel selecţionat.

Rep. : Cum priviţi diferenţa dintre jazzul trecut şi cel contemporan ?

J.G. : Este foarte vagă această încadrare. Ce înseamnă, în fond, jazzul trecut şi cel contemporan ? Există un jazz nou pe care ni-l aduce fiecare zi, fiecare clipă. Jazzul pe care îl bănuim contemporan trece astfel spre trecut. Şi această schimbare permanentă, continuă chiar, derivă, în cea mai mare parte, tot din ceea ce vă ziceam mai înainte. Fluctuaţia de concepţie, de gîndire, a sentimentelor noastre, cunoaşte şi ea o anumită continuitate. Pe măsură însă ce revenim la criterii mai vechi luăm ceva din ceea ce considerăm perimat, dar bineînţeles actualizat, şi îl ancorăm în prezent, în nou. Iată de ce baladele noastre, bluesurile sînt tot atît de tinere pe cît ar putea fi considerate de îmbătrînite. Este foarte reprobabilă poziţia unora care desemnează ca reper în jazz pe cel cîntat într-o anumită perioadă pentru ca mai apoi să-l indice drept ideal. Idealul nu e fix, nu te îndreaptă spre ceva staţionar. O evoluţie perpetuă te trage după ea.

Rep. : Cum hotărîţi includerea piesei în repertoriu ?

J.G. : Desigur, fiind conducătorul grupului, aş putea dispune ca piesa să fie cuprinsă sau nu. Dar în acest mod n-aş face altceva decît să impun un artificiu. Sînt totuşi 26 de oameni în orchestra mea. Dacă ei sînt de părere că interpretarea piesei de către noi nu este justificată, mă văd obligat să renunţ la propunerea mea. În caz contrar grupul nostru nu s-ar bucura de un astfel de prestigiu, nu i s-ar recunoaşte individualitatea. Ar fi o formaţie ca alte multe sute.

Rep. : Care sînt opiniile dv. despre publicul român ?

J.G. : Multe din melodiile noastre sînt, prin esenţă, specific americane şi de aceea bănuiam că, cel puţin la început, receptivitatea va fi scăzută aici, la atîtea mii de kilometri de locurile care au dat naştere pieselor. Acest contact rece a fost scurt, mult mai scurt decît ne-am fi închipuit noi. Receptivitatea publicului român este, în consecinţă, foarte mare. Oamenii au ridicat încet, încet mîinile pe care le sprijineau pe braţele fotoliilor, rezervaţi, pentru ca mai apoi să le unească în aplauze care ne-au entuziasmat.

Rep. : Aveţi intenţia să colaboraţi cu formaţii româneşti de jazz ?

J.G. : Iniţial nu am avut-o. Aveam multe reţineri în ceea ce priveşte jazzul european. Vă spun cît se poate de sincer, fără să caut vreo nuanţă de politeţe, că m-a surprins jazzul românesc audiat la Student-club. Acolo am dat un micro-spectacol paralel cu formaţia dv. Şi nu de puţine ori băieţii noştri au fost pur şi simplu încîntaţi de nivelul artistic al colegilor lor români.

Rep. : Cum corelaţi jazzul cu tinereţea ?

J.G. : Corelaţia nu este cronologică, n-are nici o legătură cu vîrsta oamenilor. Este ceva adaptat individualităţii fiecăruia. Duke Elington are 70 de ani şi iubeşte totuşi jazzul. Jazzul reuneşte neînchipuit de adevărat emoţiile spirituale. Jazzul îi exprimă pe cei tineri iar cei mai în vîrstă îşi regăsesc în jazz, nu fără melancolie, timpuri trecute.

Adrian BARBU

MAGIA CUVÎNTULUI „LIBER"(I)

„Ce e un mit astăzi ? Voi da imediat un prim răspuns foarte simplu, care se acordă perfect cu etimologia : mitul este un cuvînt" (ROLAND BARTHES).

Universitatea liberă. comuniune liberă, *tribună* liberă. *slujbă* liberă — *iată expresii care circulă frecvent în mişcarea studenţească. Singurul lucru care le uneşte e un simplu cuvînt. un cuvînt care nu acoperă peste tot aceleaşi înţelesuri* : free — liber.

Barthes. autorul unei teorii a mitului modern, arată că astăzi mitul nu mai e un obiect, un concept, o idee, ci un simplu mesaj, un cuvînt, un sistem de comunicare. Materiile vorbirii mitice — limbă, fotografie, pictură, afiş. obiect — sînt reduse la o pură funcţie de semnificaţie. unitatea lor constînd din faptul că au fost rezumate la statutul de limbaj. Totul — grafie literară sau picturală — e privit ca un total de semne. sau ca un semn final. ca un total global. Dacă acceptăm această interpretare semiologică, mişcarea studenţească ne-ar oferi multe prilejuri de a vorbi despre aspectele ei mitice.

Mitul cel mai răspîndit e reprezentat în mişcarea studenţească de cuvîntul „liber", avînd la bază o concepţie a studenţilor americani. unde acoperirea semantică acordată cuvîntului a cunoscut o amplă evoluţie, explicabilă istoric. „Free" — liber *şi-a delimitat iniţial esenta ca un mit al protestului şi contestaţiei, avînd valoarea unei separatii mecaniciste fată de învăţămîntul dominat de „business" si de tehnicizare.*

Printr-un simplu act de vointă. declarîndu-se „liberi", studenţii au vrut să marcheze poziţia lor ideală — aceea de a nu fi simple obiecte în procesul de învăţămînt. Acoperirea interioară a acestui act de iluzorie distanţare pare a fi credinţa că. atît cît acţionează împotriva autorităţii care le e impusă. atît cît o discută şi o studiază, sînt relativ liberi în raport cu societatea si cu propriile lor idealuri. Chiar dacă libertatea aceasta se dovedeste deseori o himeră.

Prima exprimare colectivă a mitului a fost FREE SPEECH MOVEMENT (F.S.M. — mişcarea vorbirii libere) initiată în 1964, la Universitatea din California, de Mario Savio, student la filozofie. Ea a încercat să transforme în lege nescrisă dreptul studenţilor de a actiona liber pe teritoriul „campus"-ului universitar, fără să fie amenintati de represalii si sanctiuni disciplinare.

Tot atunci s-a înfiinţat acolo prima „Universitate liberă" în „programa" căreia figurau cursuri de istorie latino-americană, poezie. arta filmului. Profilul acestui tip de „Free University" e explicabil prin tendinţa de a evita accentul pus pe tehnologie, mergîndu-se în directia artelor „liberale", a „loisir"-ului şi a sociologiei sofisticate care. în fond, nu oferă decît o aparenţă de libertate. Dar aici actionează însăşi esenta mitului.

De la început acţiunile întreprinse sub acoperirea noii stări de spirit au fost tratate de autorităţi drept „anarhiste". „Sit-in"-ul, forma de discuţii lansată atunci a rămas însă ca un obicei în mişcarea studentească. Tot în S.U.A., hippies-ii au moştenit de la F.S.M. mai ales accesoriile de spectacol, transformîndu-le în simbolurile şi ritualurile unei religii neobişnuite. Simbolurile „hippie" — baloane sau flori — întruchipînd puritatea libertăţii şi participarea individuală la ea — sînt expresia în cel mai înalt grad mitică a fenomenului. Aici acoperirea socială a opoziţiei s-a sublimat. rămînînd în principal miturile şi măştile. aspectul pur vizual al unei mişcări de tineret devenită artă teatrală.

Am avut prilejul să văd, în străinătate, o tribună liberă sub formă de teach-in pe tema „America latina y la revolucion". Grupul de studenti, aşezaţi pe vine. în cea mai perfectă disciplină. iniţia. conducea şi organiza (se crease un grup de voluntari care traduceau în franceză, italiană şi spaniolă) un schimb de păreri, dar mai ales de informaţii despre situaţia învăţămîntului din ţările latino-americane. Europenii (finlandezi italieni, vest-germani) încercau să afle pe cale directă de la colegii lor latino-americani realităţile de-acolo, obiectivele revendicărilor studenţeşti.

Aceasta nu e însă decît forma cea mai simplă, pasivă de „free spech". În vara lui 1968, în California, mişcarea „free" a cunoscut o nouă reconsiderare. cu ocazia căreia s-au desprins atît accentuarea laturii mitice, spectaculare, cît şi necesitatea clarificării resorturilor social-politice ale acţiunilor. Şi, pe neaşteptate. totul a căpătat înfăţişarea unui happening...

Dar despre aceasta în numărul viitor.

Eugen PATRICHE

MAPAMOND STUDENŢESC

ÎN IMAGINI



AUSTRALIA. O „originală" confruntare între poliţie şi studenţi s-a petrecut recent la Sidney cu ocazia unui miting de protest organizat împotriva filmului „Beretele verzi", dedicat forţelor speciale americane care luptă în Vietnam. Studenţii au observat doi detectivi pîndind într-o maşină, cu un magnetofon deschis. Sub presiunea studenţilor, detectivii au fost siliţi să pornească banda şi astfel s-a descoperit că fuseseră înregistrate discursurile mai multor vorbitcri. Unul dintre detectivii „capturaţi" a fost supus la un „examen de autocritică", el fiind chestionat în faţa celor 2 000 de studenţi.

TOULOUSE. Studenţii pe care îi vedeţi în fotografie aşteaptă deschiderea cursurilor Universităţii. Evenimentul n-ar avea nimic deosebit dacă n-am şti că anul acesta profesorii şi studenţii din Toulouse încearcă să iniţieze o „universitate critică" la Facultatea de ştiinţe sociale. Ei caută să renunţe la sistemul pluridisciplinelor, care după părerea lor produce simple juxtapuneri de cunoştinţe parţiale, pentru un singur obiect de studiu, asupra căruia se va exercita o critică permanentă, ceea ce ar permite anularea opoziţiei dintre ştiinţa abstractă şi lumea reală. Deşi mulţi dintre ei chiar socotesc că proiectul e o simplă utopie...

PARMA. Un afiş de protest împotriva războiului din Vietnam, conceput atunci cînd cardinalul Spellman scrisese o „rugăciune pentru forţele marine". Nu e decît un episod al recentelor contestări pe care le iniţiază studenţii italieni. Astfel, ocuparea catedralei din Parma de către studenţi şi tineri muncitori, la începutul lui octombrie, a stîrnit deosebită vîlvă. Opunîndu-se „bisericii sofisticate", ei au criticat tradiţionalismul catolic, cerînd o clară explicare a conceptului de muncă, de luptă de clasă, de sindicat, militînd pentru renunţarea la falsificarea şi escamotarea realităţii sociale.

Pomul fără tulpină

În grădina botanică din Calcutta se găsește singurul pom din lume alcătuit numai din coroană și lipsit de tulpină. Originalul exemplar de „Ficus bengalensis“ are o coroană uriașă care acoperă o suprafață de un hectar; din ramurile pomului pornesc peste 800 de rădăcini adventive care constituie suportul său în lipsa tulpinii, atacată și distrusă de niște ciuperci patogene.

Hai la baie!



Punem pariu că nu știți ce se întîmplă cu tînăra din fotografie. Nu vă mai „bateți capul: tînăra nu face altceva decît... baie. O firmă apuseană a inventat un fotoliu prevăzut pe toată suprafața lui cu diverse instalații nu prea costisitoare, iar dacă cineva ia loc pe el este supus unui proces complex de spălare generală, la cald sau la rece, după preferințe. Principalul „accesoriu“ l-am lăsat la urmă: este vorba de un fel de rochie lungă și largă, confecționată dintr-un material special, pe care e obligatoriu s-o îmbrace atît femeile cît și bărbații dornici să se îmbăieze după acest procedeu.

Toate sînt posibile!

Curiozitățile se țin lanț. Nu de mult, pe valurile Mediteranei, vilegiaturiștii de pe coasta franceză au putut vedea un bărbat elegant, îmbrăcat cu pantaloni la dungă și cămașă impecabilă, albă, prevăzută cu papion. Firește, era și încălțat cu pantofi negri, după ultima modă. Curiozitatea era că bărbatul cu pricina făcea schi acvatic, remorcat cu mare viteză de o șalupă, într-un nor de stropi. După cum ați ghicit și dumneavoastră, nu era vorba decît de reclama unei firme



specializate în confecții de material plastic. Secretul principal al „hainelor care nu se udă“ constă în polimerizarea materialului la + 170°, după care se „spală“ într-o soluție specială. „Cu haine confecționate dintr-un asemenea material, toate sînt posibile“, ne asigură firma „Rouquette și fiii“ din Lille, adăugind că și succesul în fața sexului opus este, fără îndoială, asigurat.

Cît de... groasă trebuie să fie „aplicarea constituției“

Bătaia, după cîte se zice, e ruptă din rai. Deși nu știm încă dacă vreun muritor a avut posibilitatea să vadă raiul și să vină, apoi, pe pămînt, cu impresiile, cert este că bătaia se mai practică în școlile multor țări. Stimulent, nestimulent, dar se practică. Prin 1839, poziția de bătaie cea mai „îndrăgită“ în Anglia era cea ilustrată de stampa publicată de noi, adică: pedepsitul era luat în circă de unul din colegi, cu mîinile și picioarele imobilizate, în timp ce învățătorul sau profesorul îi aplica... „constituția“.

Se înțelege, deseori în istoria Angliei, bătaia a fost abolită, apoi reintrodusă, pe urmă iar abolită ș.a.m.d. Mai mult sau mai puțin „pe sub mînă“, în școlile Angliei se



mai bate și astăzi. Anul trecut, de pildă, în școlile din Anglia și Wales au fost înregistrate... 2 968 de bătăi. Ceea ce e mai curios e că în unele părți autoritățile educatoare locale cer extinderea dreptului de a-i pedepsi corporal pe elevi, stabilind și dimensiunile-etalon ale „Sfîntului Neculai“: bățul trebuie să aibă lungimea de un yard (circa un metru) și o grosime între 8—10 mm. Oricum, chiar așa prezentîndu-se, bățul lasă urme și urmele dor, mai ales în demnitate.

Modă

Cizmele de damă tip ciorap continuă să facă senzație în lumea occidentală.

În fotografie: Nathalie Delon, îmbrăcată după ultimul urlet al modei, alături de soțul ei Alain Delon.



Cum vrei s-o iei...

În multe din țările Europei moda feminină a achiziționat o nouă idee, care n-a întîrziat să fie pusă în aplicare. Este vorba nu de lungimea sau lărgimea jupei, nu de croială sau... răscroială, ci de desenul imprimat pe material. De regulă, desenul e alcătuit din-



tr-un singur element care cuprinde toată suprafața rochiei: un ochi enorm, o floare, un tigru, un șarpe uriaș încolăcit în jurul taliei și cu gura larg deschisă în dreptul pieptului, un torero, un soldat etc., etc. Cele mai agreate modele de material sînt cele cu imprimeu de animale, așa cum poartă unul din manechinele din fotografie. Totul depinde, pentru privitor, de felul cum o ia: ori tigrul drept rochie, ori femeia în rochie drept tigru...

O dădacă bizară

Tina, protagonista ciudată a unor emisiuni la televiziunea engleză, continuă să facă, prin-



tre altele și oficiul de dădacă. Micuțul Tomi se lasă „îmbăiat“ de labele păroase ale grijuliei Tina.

Moda universitară

Ceea ce place tinerilor: jerseul suplu, țesăturile clasice, blănurile sintetice, ideile noi și detaliile vestimentare amuzante care — folosite de moda franceză pentru modelele toamnei și iernii '68 — sînt recomandate în primul rînd studentelor. În genere, linia este simplă, lejeră, mantourile și fustele evazate, cu buzunare



mari, aplicate, strînse în talie cu cordoane late și încheiate cu catarame metalice. Sînt preferate deux-pieces-urile și sarafanele tricotate cu împletitură mare, șalurile late în ton cu puloverul sau boneta; pantofii comozi și cismele înalte. Lungimea fustelor variază. Unele modele recomandă o fustă care acoperă genunchii. Chestiune de gust!

Poziția cea mai comodă — poziția „în ou“

S-a dezbătut multă vreme și se mai dezbate încă un lucru: care este cea mai comodă, mai odihnitoare poziție? Pînă nu de mult se credea că poziția cu pricina e să stai culcat, cu picioarele oblic în sus,



sprijinite de ceva. După îndelungi experiențe, unii au ajuns la concluzia că odihna adevărată e cea petrecută în fotolii care reproduc cu fidelitate un ou secționat. „Chiar și atunci cînd parcurgeți o bibliografie respectabilă într-un asemenea ou sau cînd vreți să vă pregătiți pentru vreun examen fenomenal vă simțiți și după zece ore perfect odihniți“, ne asigură ...inventatorii, nu fără umor.

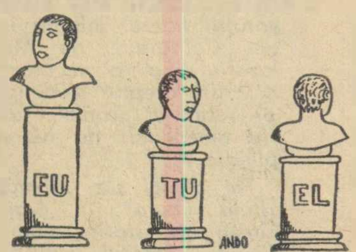
Donatori de organe

În fotografie, unul dintre cei 350 de americani, gata oricînd să-și sacrifice un rinichi pentru un suferind pe care nici măcar nu-l cunosc. Un exemplu e concludent: tînărul Christian, căruia în anul 1966 i s-a transplantat rinichiul unui mort, trăiește.

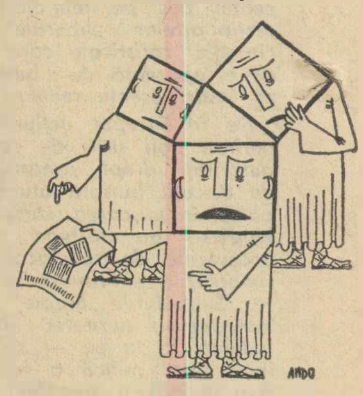


La „Hachette“

După colecția **Les grands peintres**, editura Hachette editează o nouă colecție **Les grands musées**. Primul volum este consacrat muzeului Prado și va apărea în cursul acestei luni. Acesta va fi urmat de un alt volum despre **L'Art Institute** din Chicago. Picturile celebre sînt reproduse, dar editorii au luat în considerație preferința amatorilor de artă de a contempla detaliile mărite ale operelor. Toate reproducerile sînt color, în format mic. Colecția va pune în evidență capodopere necunoscute pînă acum.



Fără cuvinte



— *„Teorema lui Pitagora este o inepție!“*



Fără alte cuvinte

Desene de Octavian ANDRONIC

PREUNIVERSITARIA

VĂ PREZENTĂM:

FACULTATEA DE CALCUL ECONOMIC ŞI CIBERNETICĂ ECONOMICĂ

Este una dintre cele mai tinere facultăţi din sistemul de învăţămînt superior al ţării noastre. Activitatea sa a început la 1 ocombrie 1967.

Crearea acestei facultăţi — care face parte din Academia de studii economice — reflectă preocupările permanente ale conducerii de partid şi de stat în vederea îmbunătăţirii conţinutului învăţămîntului superior economic ţinînd seama de elementele noi apărute în ştiinţă şi cultură, în economie şi societate, pe plan intern şi internaţional. Învăţămîntul în cadrul Facultăţii de calcul economic şi cibernetică economică este axat pe probleme de cibernetică, ştiinţa conducerii sistemelor tehnice, biologice şi economice. Marea răspîndire a ciberneticii, folosirea din ce în ce mai intensă a calculatoarelor electronice şi introducerea acestora între instrumentele principale de rezolvare a problemelor economice fac necesară pregătirea unor specialişti care să cunoască aspectele complexe ale utilizării ciberneticii teoretice şi a calculatoarelor pentru optimizarea activităţii economice. Actualmente, Facultatea de calcul economic şi cibernetică economică funcţionează cu trei secţii :

— cibernetică economică
— mecanizarea şi automatizarea calculului economic.
— statistica.

SECŢIA DE CIBERNETICĂ ECONOMICĂ pregăteşte specialişti în domeniul ciberneticii economice. Durata studiilor este de 5 ani.

În planurile de învăţămînt ale acestei secţii sînt cuprinse cursuri variate, care asigură viitorilor specialişti atît o bogată cultură generală economică cît şi o pregătire superioară de profil. În grupa cursurilor de cultură generală economică se înscriu economia politică, bazele proceselor tehnologice industriale, contabilitatea, diferite ramuri ale matematicii. În domeniul pregătirii de specialitate sînt de menţionat cursurile de cercetări operaţionale, sisteme de calcul şi cibernetică economică. Sînt studiate de asemenea numeroase capitole speciale ale matematicii care îşi găsesc aplicaţii în economie, cum ar fi teoria grafelor, principiile variaţionale, transformări integrale etc.

Pentru desăvîrşirea pregătirilor de specialitate studenţii acestei secţii efectuează în timpul verii stagii de practică în marile întreprinderi şi în cadrul organelor economice centrale.

SECTIA MECANIZĂRII ŞI AUTOMATIZĂRII CALCULULUI ECONOMIC pregăteşte specialişti în utilizarea şi exploatarea în scopuri economice a echipamentelor moderne de calcul şi de prelucrare a datelor.

Planul de învăţămînt al acestei secţii este orientat spre introducerea unor discipline care să permită absolvenţilor o cît mai eficientă utilizare a tuturor mijloacelor moderne de prelucrare a informaţiei. Durata studiilor este de 5 ani.

SECŢIA DE STATISTICĂ pregăteşte specialişti în problemele statistico-economice a căror rezolvare este necesară pentru conducerea planificată a economiei naţionale.

Absolvenţii acestei secţii trebuie să cunoască în mod temeinic legile obiective care guvernează societatea şi procesele economice, să aibă bogate cunoştinţe de statistică teoretică şi economică, ca şi cunoştinţe referitoare la diversele aspecte ale vieţii economice din ţara noastră. De asemenea, e necesar ca ei să cunoască diversele metode şi maşini de prelucrare a datelor. Disciplinele predate urmăresc atît înarmarea viitorului statistician cu acest complex sistem de cunoştinţe, cît şi dezvoltarea spiritului său critic, ascuţirea puterii sale de analiză. Această pregătire îl deprinde să sintetizeze esenţialul dintr-o masă enormă de informaţii, la prima vedere haotică. Durata studiilor : 4,5 ani.

Pregătirea studenţilor Facultăţii de calcul economic şi cibernetică economică este asigurată de cadre cu mare prestigiu ştiinţific şi didactic, membri ai Academiei R. S. România, specialişti de înaltă calificare, cadre de conducere din aparatul de stat. Studenţii facultăţii au acces la echipamentele de calcul ultramoderne ale Centrului de calcul economic şi cibernetică economică, care este dotat cu un utilaj variat şi modern cuprinzînd printre altele diverse tipuri de calculatoare electronice, calculatoare cu program înscris pe cartele magnetice, calculatoare cu circuite integrate. Activitatea facultăţii se îmbină cu activitatea Centrului de calcul economic şi cibernetică economică, care funcţionează în acelaşi local. Este vorba de moderna clădire din str. Mihai Eminescu, care găzduieşte, începînd din anul 1968, mai multe facultăţi ale Academiei de studii economice.

POŞTA ADMITERII • POŞTA ADMITERII • POŞTA ADMITERII

ADRIAN ROŞIORU — Botoşani : Ce limită de vîrstă este admisă pentru candidaţii la un loc în învăţămîntul superior ?

Răspuns : *Ar fi trebuit să precizaţi care anume limită vă interesează, cea inferioară sau cea superioară. O limită inferioară nu există, dar ea e subînţeleasă, în sensul că obligaţia de a prezenta la admitere diploma de bacalaureat presupune absolvirea liceului, care nu poate avea loc înainte de 17—18 ani.*

În ce priveşte limita superioară aceasta a existat pînă acum cîţiva ani.

Actualmente nu există nici o limită de vîrstă pentru admiterea în învăţămîntul superior cu excepţia facultăţilor de actorie şi educaţie fizică.

MONICA DUMITRACHE — din Calafat, *întreabă dacă la examenul de admitere în Institutul de artă teatrală şi cinematografică sînt prevăzute probe de gimnastică, de estetică şi de plastică a figurii.*

Răspuns : *Nu. Proba de gimnastică face parte din condiţiile de admitere la Institutul de educaţie fizică şi sport, iar o probă care să departajeze candidaţii în funcţie de aspectul lor estetic nu există. Desigur însă că acei candidaţi care doresc să urmeze secţia de actorie trebuie să corespundă şi din punct de vedere estetic. Mai ales fetele.*

ALEXANDRU MĂLĂESCU *din* Bucureşti *şi* GHEORGHE SUCIU *din* Alba Iulia *se interesează de condiţiile în care pot lua parte la consultaţiile acordate de cadrele didactice în vederea admiterii în perioadele anterioare examenelor de admitere.*

Răspuns : *Pentru a lua parte la aceste consultaţii trebuie să vă prezentaţi din timp la secretariatele facultăţilor unde doriţi să daţi examen de admitere, pentru a putea afla datele şi locurile unde au loc consultaţiile. Nu sînt necesare condiţii speciale pentru a fi admişi să luaţi parte la asemenea consultaţii. În cazul că aveţi domiciliul în alte localităţi decît cea în care se află facultatea unde doriţi să candidaţi, vi se asigură cazare şi masă contra cost în căminele şi cantinele institutului respectiv.*

M. M. — ŞIRIA — judeţul Arad, întreabă dacă pentru admiterea în Institutul de educaţie fizică şi sport sau în facultăţile de educaţie fizică ale Institutelor pedagogice se dau probe practice şi care sînt aceste probe. Ne mai întreabă dacă pentru a fi admis într-una din aceste facultăţi trebuie să ştie să înoate, să schieze şi să conducă o motocicletă.

Vă răspundem mai intîi la a doua întrebare. Nu este necesar ca doritorii de a fi admişi în învăţămîntul superior de educaţie fizică şi sport să cunoască înotul, schiul sau motociclismul în calitate de practicanţi. În ceea ce priveşte prima întrebare răspunsul este că se dau probe practice care sînt eliminatorii. Probele se dau la gimnastică, atletism şi un joc sportiv la alegere cuprinzînd elementele de bază ale acestor discipline. Nu se dau examene practice în care să fie solicitate candidaţilor cunoştinţe tehnice deosebite în diverse discipline sportive. Proba practică urmăreşte doar să verifice calităţile fizice ale candidaţilor, aptitudinile lor pentru activitatea sportivă.

P.S. Anunţăm pe candidaţii care vor mai trimite întrebări că pe viitor nu vom mai răspunde scrisorilor semnate cu iniţiale şi ai căror expeditori nu-şi indică adresele pentru a le putea răspunde prin poştă. De aceea, rugăm pe cei interesaţi să semneze cu numele întreg întrebările trimise.

ELEVI DIN CLASA a XII-a,

VIITORI CANDIDAŢI LA STUDENŢIE !

„VIAŢA STUDENŢEASCĂ" publică în fiecare număr o pagină dedicată vouă. În această pagină puteţi citi :

- **Convorbiri cu profesori universitari despre cerinţele pregătirii în vederea admiterii în învăţămîntul superior.**
- **Prezentări ale unor institute şi facultăţi.**
- **Consultaţii ale specialiştilor cu privire la alegerea viitoarei profesii.**
- **Măsurile curente privitoare la admiterea în învăţămîntul superior.**
- **Un dialog cu cititorii-elevi asupra problemelor care-i preocupă.**
- **Articole, ştiri, reportaje asupra stadiului pregătirilor şi acţiunilor ce se întreprind în toate liceele din ţară în legătură cu admiterea în învăţămîntul superior.**

Pagina „PREUNIVERSITARIA", ca şi lectura întregii reviste, constituie o primă iniţiere în viaţa universitară.

Cereţi săptămînal la chioşcuri sau procuraţi-vă prin abonamente

„VIAŢA STUDENŢEASCĂ"

Abonamentele se pot face prin intermediul oficiilor de difuzare a presei şi difuzorii voluntari din fiecare liceu.

Costul unui abonament pentru perioada 1 noiembrie—31 decembrie este de 4 lei.

Sumele se pot depune la oficiile poştale pînă la 23 octombrie a.c.



CRONICA MICROBISTULUI

NOTELE

Ce fotbal avem, să nu mai vorbim! Cum scoatem capul afară din țară, cum o încasăm cu 1—6 ori 0—4... De talente autentice niciodată n-am dus lipsă și nici acum nu ne putem plînge de vreo penurie. Numai că nu știm, sau nu vrem să știm, cum se lucrează cu talentele și cum se asamblează jocul lor. Antrenorul bulgar Ceakîrov ne-a spus deunăzi un adevăr pe cît de dureros pe atît de plin de semnificații: din totdeauna, deci și acum, ne învingeți clar la juniori, ne batem în parte la tineret și vă depășim la seniori. Poate la Lisabona să reușim ceea ce nici în gînd nu îndrăznim, dar... mira-m-aș!

N-avem fotbal, dar cînd atribuim notele în urma obositelor noastre partide de campionat sîntem, cîteodată, ce nu s-a pomenit de culanți. De pildă...

Aflat la Cluj, am asistat la penibilul spectacol fotbalistic oferit tribunelor de elevii lui Săbăslău și ai lui Drăgușin. Lufturi și pase greșite, combinații simpliste și realizate cu „încetinitorul", șuturi lipsite total de adresă, faulturi grosolane, mingi în tribună și tehnică la nivel de județ — iată ce a caracterizat această întîlnire total ineficace (s-a marcat un singur gol de către Oaidă), care a nemulțumit nu numai pe microbiștii de sub Dealul Feleacului (evident afectați de înfrîngere), dar și pe toți cei veniți — cu treabă sau fără treabă — de pe alte meleaguri. Credeți că, a doua zi, citind ziarul de specialitate, am găsit inserate criticile de rigoare și niște note care să usture? Nicidecum! Mi-am adus aminte, atunci, de zgîrcenia cronicarului de la „Corriere dello Sport" cînd i-a notat pe cei 22 de finaliști ai Cupei Europei intertări — a căror partidă am avut prilejul s-o urmăresc din olimpicul stadion roman „Cento Milla" dar care a fost transmisă în întregime și pe micul ecran. Iată mai întîi, spre ilustrare, notele învingătorilor...

Zoff — 7	*Manta — 9*
Burgnich — 8	*V. Popescu — 8*
Rosato — 7	*Măndoiu — 9*
Guarneri — 7	*Grama — 8*
Fachetti — 9	*Ad. Constantinescu — 7*
Salvadore — 7	*Neacșu — 9*
Domenghini — 8	*Șoangher — 7*
Mazzola — 9	*R. Ionescu — 7*
Anastasi — 8	*Oaidă — 9*
De Sisti — 8	*Matei — 8*
Riva — 9	*Țarălungă — 9*

Și în completare, notele acordate învinșilor din cele două partide pe care le comparăm...

Pantelici — 6	*Ringheanu — 7*
Fazlagic — 7	*Codrea — 8*
Paunovici — 6	*Nesu — 7*
Holcer — 6	*Solomon — 8*
Damianovici — 5	*Șoptereanu — 7*
Pavlovici — 6	*Anca — 8*
Hosici — 5	*Pexa — 7*
Trivici — 7	*Uifăleanu — 6*
Musemici — 7	*Mustețea — 6*
Achimovici — 5	*Oprea — 6*
Giaici — 6	*Bungău — 5*

Poate că cineva, surprins de discrepanța evidentă dintre cele două maniere de a nota (campionii Europei au acumulat, în totalitate, 87 de puncte, iar progresiștii — 90; iugoslavii — 66 și clujenii — 75) m-ar sfătui să nu iau în considerație cele două exemple, întrucît este foarte probabil ca ziaristul nostru să fi întîrziat în fața unei litruțe, uitînd să mai meargă la meci, și va aduce drept argument faptul că Pexa — deși n-a făcut parte din formație, fiind accidentat — a fost, totuși, gratulat cu o notă. Acest argument n-aș avea cum să-l combat, dar tot aș stărui în ideea că un asemenea exemplu de culanță nu este singular la noi.

Aș putea, bineînțeles, să mai abordez și alte aspecte ale problemei: de exemplu, faptul că același jucător este notat, pentru aceeași evoluție în cinci feluri (de către antrenorul său, antrenorul federal și cei trei ziariști — de la „Sportul", „Fotbal" și ziarul județean) — ceea ce nu face decît să deruteze și să creeze de multe ori portițe pentru fuga de răspundere. Nu intru însă într-o asemenea discuție. Personal, cînd sînt pus în situația să notez, consult în prealabil pe antrenorii echipelor, pe arbitru, pe observatorul federal și numai după aceea îmi scriu aprecierea — care, în aceste condiții, reprezintă în bună măsură părerea colectivă. Dar aceasta este o chestiune personală! Aici mi-am propus numai să semnalez greșeala pe care o facem cînd ne permitem cîte un acces de bunăvoință. Nu cred că atunci facem vreun serviciu fotbaliștilor și fotbalului. Dimpotrivă!

G. MITROI

VASILE POPESCU— antrenorul de elită

Cine din lumea baschetului nu-l cunoaște pe Vasile Popescu? Sau, poate, cine din lumea sportului din țara noastră nu a auzit de Vasile Popescu? Actualul antrenor ale echipei masculine POLITEHNICA București a îmbrăcat de 81 de ori tricoul reprezentativei noastre de baschet între anii 1947—1953. După mai puțin de un an de la părăsirea tricoului de jucător, a devenit antrenorul echipei naționale a României. Între anii 1964—66, Vasile Popescu a funcționat în cadrul federației de specialitate în calitate de antrenor al naționalei. În noiembrie 1964, la invitația Federației de baschet amator din S.U.A., a făcut timp de trei luni un util schimb de experiență cu antrenorii și echipele studențești din California, fiind singurul antrenor de baschet român care a studiat modul de pregătire al puternicelor echipe americane... la ele acasă.

În februarie 1966, Vasile Popescu a renunțat la postul său din Federația română de baschet și a trecut ca antrenor și asistent la catedra de jocuri în Institutul politehnic din București. Rezultatele obținute apoi de tînăra echipă studențească: în edițiile 1966/67 și 1967/68 locurile IV și III. În acești doi ani echipa sa a „pierdut" pe rînd doi dintre cei mai buni baschetbaliști: Diaconescu și Iecheli. Cu toate acestea, cu cîteva săptămîni în urmă în „CUPA ROMÂNIEI", „Poli" a fost la un pas de a furniza o mare surpriză, aceea de a întrece pe DINAMO și STEAUA (a pierdut la 3 puncte la ambele formații) și numai lipsa de rutină a determinat-o să se claseze doar pe locul III. Iar „Nea Vasile" a dat naționalei încă un tînăr element de valoare — Popa (20 de ani).

Calitățile de bun pedagog, ca și originala sa concepție tactică, îl situează pe Vasile Popescu în elita antrenorilor de baschet români. Astăzi, maestrul este ferm hotărît să demonstreze că, în ciuda condițiilor puțin propice sportului de mare performanță pe care le au la dispoziție studenții, echipa sa poate, prin elan și gîndire tactică superioară, să amenințe pe cei doi giganți ai baschetului nostru — Steaua și Dinamo — care timp de peste 14 ani au deținut cu autoritate supremația acestui joc sportiv.

Valentin ALBULESCU



PAGINI DE AGENDĂ

Nu este cazul să fac prezentarea Clubului „Politehnica Cluj". El este cunoscut iubitorilor de volei, baschet, rubgi. Aș vrea să relev o pagină din agenda secției de tenis, mai puțin lăudată — și deci — mai puțin criticată de gazetari.

Recenta întîlnire cu „Inter-Bratislava", întîlnire pe bază de reciprocitate, în care clujenii au fost primii oaspeți, a avut ca dublu scop rodarea echipei și dezvoltarea relațiilor cu alte cluburi. Meciul disputat între 1—4 august la Bratislava a fost cîștigat de „ai noștri" cu 10—7, prin aportul substanțial al juniorilor, principala preocupare a inginerului Gh. Huple — președintele secției — și a antrenorului Ion Tănăsescu. Primirea călduroasă a gazdelor, ospitalitatea lor, a făcut deosebit de plăcută scurta vizită în Cehoslovacia prietenă. Și fiindcă e vorba de studenți, s-a căutat să se perfecteze o întîlnire cu Slavia Bratislava, echipa Institutului politehnic din localitate, întîlnire așteptată cu interes de ambele cluburi. Rămîne de văzut dacă se va realiza, pînă la urmă, această doleanță a tenismenilor studenți din Cluj.

Returul întîlnirii a adus cîștig de cauză din nou echipei lui Komorokzi Gh., Negru Olimpiu și Hunter Paul. cu 11—6. A fost o întîlnire ce a dezvoltat prietenia dintre membrii celor două cluburi, lăsînd amintiri frumoase asupra zilelor petrecute împreună.

O pagină din agenda secției, o pagină ce se adaugă la bagajul succeselor tenismenilor clujeni în special și tenisului românesc în general.

Dorin PORUȚIU

CIVILIZAȚIA SPORTULUI

Nu o dată mi-am amintit cu nespusă nostalgie despre un anume puști, căruia, într-o zi dintr-o vacanță de vară de demult, un mare fotbalist din vremea aceea și din multe alte vremi, îi trecuse, în semn de simpatie, mîna prin părul nădușit și tuns chilug, mîngîindu-i căpățîna gogonată și visele lui de viitor fotbalist. Copilul nici măcar nu îndrăznise să-l privească atunci și de-abia afară, pe strada pustie din fața stadionului de pe cheiul Dîmboviței, un alt puști îi șoptise admirativ și invidios: a fost *Petea Vîlcov.*

Copilul de atunci n-a ajuns fotbalist cum crezuse. În schimb, din ziua aceea n-a încetat nici un moment să se simtă „uns", „miruit" și „ursit" într-ale sportului, de mîna unui mare jucător devenit din clipa aceea idolul său.

S-a bătut cu toată „banda" cînd cineva a susținut că vreun alt jucător din lume are un șut mai necruțător ca al lui. A delirat de mîndrie și entuziasm de cîte ori idolul său și-a marcat golurile sale nemuritoare cu capul, sau a plîns de-a binelea cu disperare copilărească atunci cînd „zeul" a părăsit șchiopătînd accidentat terenul. I-a aflat deprinderile, superstițiile și preferințele și a căutat să-i imite pînă și răsucirea bombeului de la gheata de fotbal. I-a urmat viața clipă de clipă, dar mai ales meci de meci și antrenament cu antrenament. S-a chinuit zile în șir, pînă la epuizare, să șuteze cu stîngul din plină alergare, „cum făcea el", deși aceasta i se părea teribil de greu. A jucat numai „inter-stînga" pe toate maidanele Bucureștiului și a murit de necaz că are nume așa de dîmbovițean... Și toate astea și senzația clipei cînd peste creștetul lui de copil a trecut mîna „idolului" nu i-au pierit din suflet niciodată.

„Idolul" nu mai e de mult. Trupul lui tînăr și minunat de atlet l-a sfîșiat și l-a îngropat pe undeva războiul...

De atunci au trecut mulți ani. Generații după generații „idolii" au mîngîiat creștete de copii, apoi unii dintre ei au trecut ca niște umbre în uitare. În urma lor însă alți copii, cu capetele nădușite, gogonate și chiluge, au apucat să-și imite, pînă la întruchipare uneori, modelul, ajungînd la rîndul lor idoli.

Cînd Andrei Rădulescu a ajuns mare jucător, Humis mai juca încă, și nu era greu să le vezi asemănarea dusă uneori pînă la identitate. Alergarea, alura, felul cum lovea mingiile atunci cînd deschidea extremele din volei sau șuta la poartă, foarfeca și plonjonul cu capul, întregul aer fotbalistic vorbeau despre elev și maestru deopotrivă. Constantin seamănă cu Flamaropol pînă și la mers, dar și la inteligența, finețea și clarviziunea jocului.

La baschet zeci de jucători l-au imitat pe Andrei Folbert pînă și la pieptănătură, dar au încercat să-i imite și pătrunderile lui fulminante la coș, iar în rugbi „școala" Ascanio Damian sau Pîrcălăbescu a făcut — diametral opus — furori și stil de joc.

Maniera de box a lui Lucian Popescu sau Ion Popa a creat falange de pugiliști, iar pînă și chelia prematură a lui „Moci" a fost jinduită de generații de atleți.

Pe vremea mea, fotbaliștii veneau la teren pe jos și însoțiți de o liotă de copii, iar privilegiul de a le duce sacul era o favoare regească, ce nu se uita niciodată, și o consacrare. Căci fiecare din „idolii" de care am pomenit avea cîte un puști pe care visa să-l vadă continuîndu-l și întruchipîndu-l cît mai îndelung și din amintirea căruia spera să nu mai plece decît o dată cu sufletul.

Mă gîndesc acum la Pîrcălab, la Dobrin, la Dumitriu II, la Mozer, la Mihai Albu, la Gîju, la Țiriac, la Vernescu, la Penciu și la atîția alții. Povestea copilului de odinioară care și acum își amintește cu aceeași emoție de clipa cînd „idolul" lui, care azi nu mai e de mult, i-a trecut mîna peste căpșorul nădușit și gogonat, nu-i tentează să încerce măcar această cale spre nemurire?

În locul lor aș privi în jurul meu și m-aș întreba neliniștit de apropierea cortinei: „unde-i puștiul meu?"

D. MANOILEANU

Redacția: Str. Brezoianu 13, tel. 14.02.15. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „CASA SCÎNTEII" 40-466